3 Δεκεμβρίου 2019

Η πρόταση Πετρίδη για τη συνένωση Δήμων – Πώς διαμορφώνεται ο χάρτης

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Στη δημοσιότητα έδωσε σήμερα (2/12) ο Υπουργός Εσωτερικών, Κωνσταντίνος Πετρίδης την πρόταση του για τη συνένωση Δήμων.

Συγκεκριμένα σε συνέντευξη Τύπου που παραχώρησε ο απερχόμενος Υπουργός

Εσωτερικών ανέφερε:

Λευκωσία
Η Λευκωσία είναι η μόνη διχοτομημένη πρωτεύουσα στην Ευρώπη. Θέλουμε να είναι μια δυνατή, σύγχρονη και Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα. Όχι μια πόλη διοικητικά κατακερματισμένη και ακρωτηριασμένη, χωρισμένη σε δέκα Δήμους όπως είναι σήμερα.

Ο διαχωρισμός των πέντε δήμων της Αστικής Περιοχής της Λευκωσίας, (Λευκωσίας, Αγίου Δομετίου, Έγκωμης, Αγλαντζιάς, Στροβόλου) είναι απόλυτα τεχνητός, αποτέλεσμα λανθασμένων πολιτικών του παρελθόντος.

Δεν αντικατοπτρίζει καθόλου το εύρος των πολιτιστικών, οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων της αστικής περιοχής της Λευκωσίας που αποτελεί ένα ενιαίο αστικό συγκρότημα. Είναι ένας κατακερματισμός που δεν μπορεί να αντιμετωπίσει ενιαία και συντονισμένα τις τοπικές και μητροπολιτικές υποθέσεις, αλλά ούτε και να παράξει τον αναγκαίο ενιαίο προγραμματισμό.

Ο κατακερματισμός της Λευκωσίας δεν περιποιεί τιμή σε μια ευρωπαϊκή πρωτεύουσα. Ο Δήμος της Πρωτεύουσας ασφυκτιά, με το βόρειο τμήμα του Δήμου να είναι κατεχόμενο, αλλά και την ανάπτυξη των πανεπιστήμιων, και της έρευνας και καινοτομίας που αποτελεί το νέο αναδυόμενο συγκριτικό πλεονέκτημα της Λευκωσίας, να λαμβάνει χώρα σε πιο μικρούς όμορους δήμους. Το ίδιο ισχύει και με την αστική ανάπτυξη.

Ο Δήμος της πρωτεύουσας δεν είναι σήμερα καν το απόλυτο διοικητικό κέντρο της Κύπρου αφού σημαντικές αρχές, όπως η Κεντρική Τράπεζα αλλά και κάποια Υπουργεία, ενώ βρίσκονται στο ουσιαστικά στο κέντρο, ανήκουν διοικητικά διάσπαρτες σε άλλους δήμους, κάποιοι εκ των οποίων λόγω μεγέθους αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας.

Παράλληλα κατακερματισμένοι είναι οι Δήμοι της περιαστικής Λευκωσίας (Λακατάμια, Τσέρι, Γέρι, Λατσιά, Δάλι) με διαφορετικά χαρακτηριστικά, που σημειώνουν ραγδαία ανάπτυξη σε οικιστικές, εμπορικές και βιομηχανικές δραστηριότητες.

Την ίδια ώρα, το κόστος παροχής υπηρεσιών στους πλείστους Δήμους της Λευκωσίας είναι δυσανάλογα υψηλό από αυτό που θα έπρεπε (και πάλι λόγω του κατακερματισμού), ενώ η επάρκεια παροχής υπηρεσιών σε πολλές περιπτώσεις είναι χαμηλή.

Οφείλω να ομολογήσω ότι ενώ κάποια πράγματα για τη Λευκωσία είναι αυτονόητα,

οι συγχωνεύσεις μας έχουν προβληματίσει.

Η εισήγηση μας είναι η δημιουργία ενός Μητροπολιτικού Δήμου Λευκωσίας που θα περιλαμβάνει την Λευκωσία, τον Στρόβολο, τον Άγιο Δομέτιο, την Αγλαντζιά και την Έγκωμη. Ο Νέος Δήμος θα απαριθμεί 175,000 (καταγραφή 2011) κατοίκους που με βάση και το σενάριο μας θα δημιουργήσει εξοικονομήσεις και τις περισσότερες εξοικονομήσεις, της τάξης των €17.3 εκ. Ευρώ ετησίως.

Θα είναι ένας Δήμος που θα επιτρέψει να έχει στην Λευκωσία την αναπτυξιακή προοπτική που της αξίζει. Τόσο ως η μεγάλη πανεπιστημιακή και νεανική πόλη στην Κύπρο αφού εδώ θα ανήκουν ανήκουν τα περισσότερα πανεπιστήμια, ως η περιοχή έρευνας και ανάπτυξης της Κύπρου, επίσης και το πραγματικό διοικητικό της κέντρο.

Θα πρόκειται φυσικά για ένα μητροπολιτικό δήμο, με ενιαίο πολεοδομικό και αστικό ιστό, όντως μεγάλο για τα κυπριακά δεδομένα και για τη διοικητική εμπειρία της Κύπρου, παρά το γεγονός ότι τα ευρωπαϊκά δεδομένα θα τον καθόριζαν ως μεσαίου μεγέθους. (Με βάση τα ευρωπαϊκά δρώμενα η Κύπρος δεν έχει μεγάλους Δήμους, οι οποίοι καθορίζονται όταν έχουν πληθυσμό πέραν των 250,000 κατοίκων)

ΟΙ ανησυχίες που εκφράστηκαν για το μέγεθος του μεγέθους του Δήμου όμως μας προβλημάτισαν. Το επιχειρησιακό πλάνο που προνοείται στις μεταβατικές διατάξεις μπορεί πιστεύω να αντιμετωπίσει τις απαιτήσεις ομογενοποίησης και οργάνωσης.

Φυσικά οι εν λόγω ανησυχίες θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν, διαφυλάσσοντας την Μητροπολιτικότητα του Δήμου Λευκωσίας με τη συνένωση ορισμένων περιοχών του Δήμου Στροβόλου, οι οποίες είναι ουσιαστικά ενωμένες με την κεντρική Λευκωσία, ως Δημοτικό Διαμέρισμα στον Μητροπολιτικό Δήμο Λευκωσίας, και τη συνένωση πάλι ως δημοτικού διαμερίσματος, άλλων περιοχών του Στροβόλου με τον Δεύτερο Δήμο της Λευκωσίας που προτείνω που είναι ο Δήμος Λακατάμιας – Τσερίου και Κοινότητας του Συνοικισμού της Ανθούπολης.

Η προοπτική, είναι πιστεύω και η πιο ορθολογική προσέγγιση που από τη μια θα καθόριζε μια πολύ ομοιογενή περιοχή ως τον Δήμο τις Πρωτεύουσας και από την άλλη θα ενίσχυε τόσο την αναπτυξιακή προοπτική του δεύτερου Δήμου, με την προσθήκη πληθυσμού αλλά και επαγγελματικών υποστατικών.

Ο Δεύτερος Νέος Δήμος αφορά όπως είπαμε τη Λακατάμια , το Τσέρι αλλά και την Κοινότητα του Συνοικισμού της Ανθούπολης. Ο Νέος Δήμος θα περιλαμβάνει την περιοχή δυτικά του οδικού άξονα Α1 που αποτελεί και φυσικό γεωγραφικό σύνορο

με τις άλλες περιαστικές περιοχές της Λευκωσίας. Θα έχει πληθυσμό 47,138 χιλιάδες κατοίκους και θα έχει την κρίσιμη μάζα για ομοιογενοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών από τις οποίες θα προκύψουν σημαντικές εξοικονομήσεις.

Με βάση αυτό το σενάριο, η τεχνοοικονομική μελέτη καταδεικνύει εξοικονομήσεις της τάξης των 1.8 εκ Ευρώ.

Ο Τρίτος Δήμος ο οποίος προτείνεται για τη Λευκωσία είναι η περιαστική περιοχή που βρίσκεται ανατολικά του οδικού άξονα Α1 και αποτελείται από τους Δήμους Λατσιών και Γερίου. Θα είναι ένας Δήμος με 25,000 κατοίκους. Η συνένωση θα προκαλέσει συνέργειες που θα βελτιώσουν ραγδαία ιδιαίτερα την οικονομική κατάσταση στο Δήμο Λατσιών (ο οποίος έχει σημαντικά έξοδα σε μισθοδοσία) αλλά και την υποστελέχωση που αντιμετωπίζει ο Δήμος Γερίου.

Η δημιουργία Τέταρτου Νέου Δήμου της Επαρχίας Λευκωσίας, σχετίζεται με ένα νέο δεδομένο (το οποίο αφορά και άλλες επαρχίες), που είναι η βούληση αρκετών Κοινοτήτων να ενταχθούν σε Δημαρχούμενες περιοχές.

Πρωτοβουλία τοπικής κοινωνίας

Όταν αρχίσαμε αυτή την προσπάθεια, δήλωσα, και από κάποιους θεωρήθηκε αιρετικό, ότι κάποιος περιορισμένος αριθμός κοινοτήτων, είτε για γεωγραφικούς είτε για πληθυσμιακούς λόγους θα έπρεπε να αποτελέσουν μέρος Δήμων για να δημιουργηθούν οι μίνιμουμ κρίσιμες μάζες που θα χρειάζονταν.

Στη συνέχεια, μέσω της διαβούλευσης και της δημόσιας συζήτησης η οποία ακολούθησε, αρκετές κοινότητες, η οποίες δεν περιλαμβάνονταν στον αρχικό μας σχεδιασμό, δήλωσαν την ετοιμότητα τους να ενταχθούν σε Νέους Δήμους, για να μπορούν να απολαύσουν τις συνέργειες που θα δημιουργούνταν μεταξύ τους, τους αυξημένους αναπτυξιακούς πόρους, και τις αυξημένες αρμοδιότητες που θα μπορούσε να τους παρέχει ένας νέος τοπικός Δήμος.

Ομολογώ ότι η εντατική ζύμωση που έγινε σε τοπικό επίπεδο, αλλά και η δική μου έκκληση στις Τοπικές Αρχές να δηλώσουν τις δικές τους τεκμηριωμένες προσεγγίσεις, έτυχε μεγαλύτερης ανταπόκρισης από αυτήν που ανέμενα. Η σοβαρή δουλειά που έγινε στην ετοιμασία του νομοσχεδίου, ο σεβασμός στην ταυτότητα της κάθε τοπικής οντότητας, ήταν κάτι το οποίο έτυχε αναγνώρισης και αρκετές κοινότητες, με δικές τους Πρωτοβουλίες αλλά και αποφάσεις των Κοινοτικών τους Συμβουλίων, που παραμέρισαν τους τοπικισμούς του παρελθόντος και έθεσαν ενώπιον μου τις δικές τους προτάσεις.

Μία από αυτές τις προτάσεις αφορούσε τη Δημιουργία ενός νέου Δήμου ο οποίος

τηρεί όλα τα κριτήρια τα οποία είχαμε θέσει. Η πρωτοβουλία αυτή της ίδιας της τοπικής κοινωνίας δεν θα μπορούσε να περάσει απαρατήρητη έστω και αν άλλαζε κάπως τους σχεδιασμούς και τα σενάρια τα οποία προνοούνταν για την επαρχία Λευκωσίας. Είναι από αυτή την εισήγηση που προκύπτει και η εισήγηση μου για δημιουργία ενός Νέου Δήμου Νότιας Λευκωσίας – Ιδαλίου, ο οποίος θα επέλθει από τη συνένωση του Δήμου Ιδαλίου με τις Κοινότητες της Αλάμπρας, Λυμπιών, Νήσου, Πέρα Χωρίου και Ποταμιάς. Με τη συνένωση αυτή ο πληθυσμός του Ιδαλίου διπλασιάζεται από 10.466 κατοίκους σε 22.270 κατοίκους.

Είναι μια περιοχή η οποία λόγω του ξεχωριστού, δικού της κοινωνικού και αναπτυξιακού προφίλ, θεωρείται και πολεοδομικά μια ενιαία περιοχή, με το δικό της τοπικό σχέδιο. Είναι επίσης ένα σύμπλεγμα μεγάλων κοινοτήτων που συνεργάζονται ήδη σε αρκετούς τομείς και η μετάβαση τους σε Δήμο θα προσδώσει μεγάλες προοπτικές σε ένα νέο αγροβιομηχανικό δήμο νοτίως της Λευκωσίας.

Συμπερασματικά, η εισήγηση του ΥΠΕΣ στη Βουλή θα είναι να υπάρξουν 4 Νέοι Δήμοι στην Επαρχία Λευκωσίας οι οποίοι θα προκύψουν από την συνένωση 17 υφιστάμενων τοπικών αρχών (10 Δήμων και 7 Κοινοτήτων). Με την προσθήκη των Κοινοτήτων οι κάτοικοι σε δημαρχούμενες περιοχές θα αυξηθούν κατά 13,560, από 255 χιλιάδες που είναι σήμερα σε 270 χιλιάδες κατοίκους και θα ανέρχονται στο 83% του συνόλου των κατοίκων της Επαρχίας σε σχέση με 78% σήμερα.

Λεμεσός

Η Επαρχία Λεμεσού αποτελείται σήμερα από 6 Δήμους. Υπάρχουν επίσης σημαντικές περιαστικές περιοχές που δεν υπάγονται σε Δήμους, με μεγάλους πληθυσμούς οι οποίες γνωρίζουν μάλιστα πολύ μεγάλη τουριστική και οικιστική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια.

Και στην επαρχία Λεμεσού ο κατακερματισμός έχει οδηγήσει σε ανομοιογένεια όσον αφορά τις πολιτικές, υψηλά κόστη υπηρεσιών, αλλά στερεί στις πλείστες περιοχές την προοπτική μιας ενιαίας και βιώσιμης ανάπτυξης όπως και περισσότερα αναπτυξιακά κονδύλια.

Αναμφίβολα, η δημιουργία μεγαλύτερων Δήμων στην περιοχή θα ομογενοποιήσει τις παρεχόμενες στους πολίτες υπηρεσίες, θα μειώσει το κόστος των υπηρεσιών, αλλά και θα ενισχύσει σημαντικά την αναπτυξιακή προοπτική αρκετών περιοχών.

Ο Πρώτος Νέος Δήμος ο οποίος προτείνεται θα είναι αποτέλεσμα της συνένωσης του Δήμου Λεμεσού με το Δήμο Μέσα Γειτονιάς (Δήμος Λεμεσού) και την κοινότητα Τσερκέζ Τσιφτλίκ . Ο Νέος αυτός Δήμος θα έχει πληθυσμό 115.527 χιλιάδες

κατοίκους με πυκνότητα σχεδόν 3000 άτομα ανά τ.χλμ, θα είναι δηλαδή ένας από τους πιο πυκνοκατοικημένους δήμους της Κύπρου, με 18,000 επαγγελματικά υποστατικά που τον καθιστούν οικονομικά δυνατό.

Με βάση την τεχνοοικονομική μας μελέτη, θα προκύψουν πολύ σημαντικές εξοικονομήσεις, της τάξης των 5.3 εκ. Ευρώ οι οποίες θα μείνουν στον δήμο προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

Ο Δεύτερος Δήμος ο οποίος προτείνεται είναι ο Δήμος της Ανατολικής Λεμεσού ο οποίος θα αποτελείται από τους Δήμους Αγίου Αθανασίου, Γερμασόγειας, και τις κοινότητες Αγίου Τύχωνα, Μουτταγιάκκας, Αρκούντας, Φοινικαρίων και Αρμενοχωρίου.

Η Ενοποίηση των πιο πάνω οντοτήτων σε ένα Νέο Ενιαίο Δήμο θα δημιουργήσει το θεσμικό και αναπτυξιακό υπόβαθρο ώστε ο Νέος Δήμος να καταστεί μια από τις πιο δυναμικές περιαστικές περιοχές με τεράστια προοπτική τουριστικής, αλλά και πληθυσμιακής ανάπτυξης.

Ο Νέος Δήμος θα έχει πέραν των 35,000 κατοίκων με τις εξοικονομήσεις να ανέρχονται στα 2.6 εκ. Ευρώ.

Η Εισήγηση μου είναι όπως ο Τρίτος Νέος Δήμος της Επαρχίας Λεμεσού θα είναι ο Δήμος της Δυτικής Λεμεσού, ο οποίος θα έχει επίκεντρο τον Ύψωνα και θα ενοποιήσει τις περιαστικές περιοχές της πόλης πέριξ αυτού, με τη συνένωση των Κοινοτήτων Ασώματου, Σωτήρας, Ερήμης, Κολοσσίου, Τραχωνίου και Ακρωτηρίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι και σε αυτή την περίπτωση, η πρωτοβουλία ήλθε από την ίδια την τοπική κοινωνία, με τις πλείστες Κοινότητες να εξασφαλίζουν και αποφάσεις των Κοινοτικών τους Συμβουλίων.

Ο Νέος Δήμος πληθυσμιακά θα έχει 25.097 κατοίκους περίπου με το δικό του, ομοιογενές, κοινωνικοοικονομικό και αναπτυξιακό προφίλ και προοπτική.

Τα οφέλη για τις κοινότητες είναι προφανή αφού με ελάχιστες εξαιρέσεις, με τα σημερινά δεδομένα, καμία από αυτές δεν θα μπορέσει από μόνη της να έχει επαρκή στελέχωση και οικονομικά δεδομένα που θα επιτρέψουν ένα αειφόρο αναπτυξιακό σχεδιασμό για την περιοχή. Με το Νέο Δήμο αλλά και τα νέα γεωγραφικά δεδομένα που προκύπτουν και δεδομένης της βιομηχανικής περιοχής του Ύψωνα, η αναπτυξιακή προοπτική για την περιοχή είναι ιδιαίτερα σημαντική, ιδιαίτερα στον τομέα της αγροβιομηχανίας και οικοτουρισμού αλλά αυτές θα πραγματοποιηθούν μόνο υπό ένα ενιαίο Δήμο.

Οι εξοικονομήσεις οι οποίες προκύπτουν σε σχέση με το σενάριο αυτό από την

μελέτη φτάνουν τις 443,000 ευρώ.

Ο Δήμος Κάτω Πολεμιδιών και η Κοινότητα των Πάνω Πολεμιδιών έχουν προβληματήσει σε σχέση με την γεωγραφική διάσταση της μεταρρύθμισης. Μελετήθηκε το σενάριο συνένωσης των Πολεμιδίων (Άνω και Κάτω) είτε με τον Ύψωνα είτε με την Λεμεσό. Στην πρώτη περίπτωση, η προσθήκη των 7 κοινοτήτων θα ήταν αδόκιμη αφού αυτό θα δημιουργούσε δυσχέρειες στην λειτουργία των οργάνων του νέου Δήμου ενώ θα αλλοίωνε το αναπτυξιακό προφίλ της περιοχής της Δυτικής Λεμεσού.

Η συνένωση των Πολεμιδιών με τη Λεμεσό και Μέσα Γειτονιά θα ήταν πιο ορθολογική στα πλαίσια ενός Μητροπολιτικού Αστικού Δήμου, και θα δημιουργούσε μεν ιδιαίτερα σημαντικές εξοικονομήσεις με βάση τη μελέτη, οι οποίες όμως θα περιορίζονταν ενδεχομένως από την μεγάλη γεωγραφική επέκταση καθώς και από το μέγεθος του Δήμου.

Κατ’ επέκταση, και λαμβάνοντας πολύ σοβαρά υπόψη και τις ευρύτερες συναινέσεις οι οποίες δημιουργήθηκαν στην επαρχία Λεμεσού για τη γεωγραφική διάσταση της μεταρρύθμισης, και για αυτή την εποικοδομητική τους στάση θα ήθελα να ευχαριστήσω, η εισήγηση είναι ο Δήμος Πολεμιδιών ενωθεί με τα Πάνω Πολεμίδια αυξάνοντας τον πληθυσμό στις 26,000 κατοίκων, παρόμοιου πληθυσμού με τους Δήμους Ανατολικής και Δυτικής Λεμεσού.

Σε περίπτωση που κριθεί ότι τα Πάνω και Κάτω Πολεμίδια θα ήταν καλύτερο να συγχωνευτούν με την Λεμεσό, η κυβέρνηση δεν θα είχε ένσταση.

Συμπερασματικά, η εισήγηση του ΥΠΕΣ για την επαρχία Λεμεσού είναι όπως δημιουργηθούν 4 νέοι Δήμοι οι οποίοι θα προκύψουν από τη συνένωση 18 τοπικών αρχών (6 Δήμων και 12 κοινοτήτων). Με την προσθήκη των Κοινοτήτων οι κάτοικοι στις δημαρχούμενες περιοχές τις επαρχίας αυξάνονται κατά 32,000, από 177,000 σε 209,000 κατοίκους, με το 89% των κατοίκων της Λεμεσού να διαμένει πλέον σε δημαρχούμενες περιοχές σε σχέση με το 75% σήμερα.

Λάρνακα

Στην Επαρχία της Λάρνακας υπάρχουν σήμερα 6 Δήμοι με σημαντικές ανομοιογένειες μεταξύ τους. Πολεοδομικά, η ανάπτυξη της περιοχής τις τελευταίες δεκαετίες έχει δημιουργήσει μια ενιαία οικονομική και οικιστική περιοχή μεταξύ του κέντρου (Λάρνακα, Λιβάδια) και Αραδίππου (βόρεια). Η οικιστική διαφοροποίηση των ορίων μεταξύ των τριών δήμων δεν είναι ορατή επί του εδάφους αλλά μόνο επί των γραμμών του διοικητικού χάρτη.

Ο Δήμος Μενεού – Δρομολαξιάς (στα Δυτικά), είναι ένας Δήμος με διαφορετικό κοινωνικό και αναπτυξιακό προφίλ, με οικιστική κυρίως ανάπτυξη προς τα δυτικά, ο οποίος διαχωρίζεται γεωγραφικά από την κύρια οικιστική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής με το φυσικό σύνορο της Αλυκής Λάρνακας και των προστατευόμενων περιοχών natura πέριξ αυτής.

Με βάση τα πιο πάνω η εισήγηση είναι για τη δημιουργία ενός Μητροπολιτικού Δήμου στη Λάρνακα με την συνένωση της Λάρνακας, της Αραδίππου, των Λιβαδιών, και της Ορόκλινης. Ο νέος δήμος αποτελεί ουσιαστικά ένα πολεοδομικό συγκρότημα λόγω των εκ των πραγμάτων ενοποιημένων αναπτύξεων. Η προοπτική ανάπτυξης του Δήμου είναι τεράστια λόγω και του νέου Σχεδίου Περιοχής η οποία αρχίζει από το Κέντρο της Λάρνακας, περνά από τα Διυλιστήρια και συνεχίζει βόρεια, καταλήγοντας στην περιοχή της Λίμνης της Ορόκλινης.

Αυτή η προοπτική είναι πιστεύω είναι και ο λόγος που το Κοινοτικό Συμβούλιο της Βορόκληνης και το Δημοτικό Συμβούλιο Λιβαδιών ζήτησαν ένταξη του σε Νέο Δήμο με την Λάρνακα, κάτι που ομολογώ δεν ήταν στους σχεδιασμούς μας. Αυτή η ενιαία αναπτυξιακή προοπτική είναι λογικό να συμπλέει με ενιαία διοικητική δομή και αυτό ήταν το κύριο συστατικό που καθόρισε την δική μου εισήγηση.

Ο Νέος Μητροπολιτικός Δήμος Λάρνακας θα αποτελείται από 85,036 κατοίκους, και θα είναι ο τρίτος σε πληθυσμό Δήμος στην Κύπρο. Με βάση τις εκτιμήσεις μας υπολογίζονται εξοικονομήσεις της τάξης των 8 περίπου εκ. Ευρώ ανά έτος.

Δεδομένης της πρώτης εισήγησης, η εισήγηση για τον Δεύτερο δήμο της επαρχίας Λάρνακας είναι όπως αυτός αποτελείται από τον Δήμο Δρομολαξιάς – Μενεού, και τις Κοινότητες Κίτι, Περβόλια, και Τερσεφάνου. Ο Νέος Δήμος θα είναι μικρότερος του Μητροπολιτικού (όπως και στις άλλες επαρχίες) αλλά θα είναι ένας Δήμος οποίος θα έχει την κρίσιμη μάζα να είναι βιώσιμος, με τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τη δική του προοπτική ανάπτυξης. Τόσο πληθυσμιακά όσο και σε έκταση, θα αποτελέσει ένα διπλάσιο Δήμο σε σχέση με τον υφιστάμενο με πληθυσμό με 15,249 κατοίκους.

Και όσον αφορά την περίπτωση της Λάρνακας, η προοπτική δημιουργίας ενός μεγάλου Μητροπολιτικού Δήμου δημιούργησε κάποιες επιφυλάξεις οι οποίες έχουν εκφραστεί στο δημόσιο διάλογο, όπως και στην Λευκωσία αλλά και Λεμεσό. Ότι ένας μεγάλος μητροπολιτικός δήμος στη Λάρνακα ενδεχομένως να αντιμετώπιζε διοικητικές δυσλειτουργίες. Κάποιες ανησυχίες που εκφράζονται και στην ίδια την τεχνοοικονομική μελέτη.

Σε περίπτωση που κριθεί ότι αυτές οι ανησυχίες υπερτερούν του οφέλους που

μπορεί να προκύψει από τον Μητροπολιτικό Δήμο Λάρνακας, τότε η εναλλακτική θα ήταν το πρώτο σενάριο το οποίο προτείνεται αυτούσια από την ίδια την μελέτη. Δηλαδή όπως ο Δήμος Λάρνακας αποτελείται από τη Λάρνακα, τα Λιβάδια και το Μενεού η οποία θα ενοποιούσε και το δυτικό παραλιακό μέτωπο της επαρχίας. Θα είναι ένας Δήμος των 65,000 κατοίκων με τις εξοικονομήσεις που προκύπτουν να είναι της τάξης των 4.2 εκ. Ευρώ.

Σε αυτή την περίπτωση ο δεύτερος δήμος της Λάρνακας θα αποτελείτο από την Αραδίπου, τα Κελλιά, τους Τρούλους, και την Ορόκλινη, με πληθυσμό 27,000 κατοίκους περίπου, με δυνατή προοπτική ανάπτυξης και κρίσιμη μάζα παρόμοια με τους πλείστους περιαστικούς δήμους της Κύπρου.

Όσον αφορά τους υφιστάμενους Δήμους Π. Λευκάρων και Αθηαίνου είναι δύο Δήμοι με ιδιαίτερους περιορισμούς. ο Δήμος των Πάνω Λευκάρων στα Δυτικά είναι απομονωμένος από τον κύριο άξονα της ανάπτυξης, όπως απομονωμένος είναι και στα βορειοανατολικά ο ημικατεχόμενος Δήμος της Αθηαίνου. Και οι δύο δήμοι έχουν πολύ μικρό πληθυσμό.

Εκ των πραγμάτων, η ουσιαστική αντιμετώπιση της διοικητικής βιωσιμότητας, αναπτυξιακής προοπτικής και ουσιαστικής μείωσης της ανομοιομορφίας μεταξύ των Δήμων της επαρχίας, θα ήταν εφικτή μόνο με την συνολική ένταξη όλων των Κοινοτήτων της Επαρχίας σε Δήμους, κάτι το οποίο δεν εξετάζεται σε αυτό το στάδιο.

Κατ΄ επέκταση, και με βάση τους πιο πάνω περιορισμούς, η μόνη επιλογή για τον Δήμο Λευκάρων είναι η διεύρυνση του με τη Βάβλα, τον Δελίκηπο, τον Κάτω Δρυ, τα Κάτω Λεύκαρα και τον Κόρνο. Ο πληθυσμός του Νέου Δήμου αυξάνεται από 762 άτομα σε 3177, δηλαδή κατά 316% ενώ η έκταση του αυξάνεται περίπου κατά 50%. Η συνένωση αυτών των οντοτήτων βελτιώνει τα ίδια έσοδα του Νέου Δήμου, τα οποία θα συνεχίσουν φυσικά να υπολείπονται των λοιπών δήμων, ενώ οι κατά κεφαλήν δαπάνες του δήμου σημειώνουν και αυτές ουσιαστική βελτίωση.

Σημαντική επίσης είναι η βελτίωση του κόστους της παροχής υπηρεσιών που σήμερα στα πάνω Λεύκαρα αγγίζουν τα 530 ευρώ ανά άτομο ενώ σε κάποιες από τις γειτονικές κοινότητες υπερβαίνουν τα 1000 ευρώ. Ο Νέος Δήμος λόγω των οικονομιών κλίμακας αναμένεται να έχει μέσο κατά κεφαλή κόστος υπηρεσιών κοντά στα 350 ευρώ που ισοδυναμούν με μείωση της τάξης των 180 ευρώ ανά άτομο τον χρόνο για τα πάνω Λεύκαρα και πολύ περισσότερο για κάποιες άλλες κοινότητες.

Πρόκειται για τις μεγαλύτερες βελτιώσεις οικονομιών κλίμακας που

παρουσιάζονται σε όλα τα σενάρια συνένωσης Δήμων με βάση την τεχνοοικονομική μελέτη. Οι συνολικές εξοικονομήσεις υπολογίζονται στις 300 χιλ ευρώ το έτος που είναι σημαντικές για το μέγεθος του πληθυσμού.

Ο απομακρυσμένος ημικατεχόμενος Δήμος της Αθηαίνου, βόρεια της επαρχίας, ένας Δήμος με μικρό πληθυσμό που καλύπτει όμως μια σχετικά μεγάλη περιοχή, με τους περιορισμούς που συνεπάγεται. Η μόνη γεωγραφικά κοντινή σε αυτό τοπική αρχή είναι η Κοινότητα του Αβδελερού. Ο Νέος Δήμος Αθηαίνου που θα προκύψει από τη συνένωση με το Αβδελερό δεν αναμένεται να έχει ουσιαστικές εξοικονομήσεις, ούτε και μεγάλη διοικητική επάρκεια σε σχέση με τους άλλους Δήμους και θα αποτελείται από 5,235 κατοίκους.

Καταληκτικά για την Επαρχία της Λάρνακας, όπως ανέφερα και πιο πάνω, τα γεωγραφικά αλλά και πληθυσμιακά δεδομένα περιορίζουν τις επιλογές μας. Η πρόταση μας είναι όπως δημιουργηθούν 4 Νέοι Δήμοι από τη συνένωση 18 Τοπικών Αρχών (6 Δήμων και 12 Κοινοτήτων), κάτι που θα αυξήσει και τον πληθυσμό των δημαρχούμενων περιοχών της επαρχίας κατά 17,714 κατοίκους. Οι κάτοικοι των δημαρχούμενων περιοχών της Επαρχίας αυξάνονται από το 63% στο 76% του συνόλου.

Πάφος

Στην Επαρχία Πάφου υπάρχουν σήμερα 4 Δήμοι. Με εξαίρεση τον Δήμο Πάφου που έχει ικανοποιητικό πληθυσμό, οι άλλοι δήμοι έχουν πολύ μικρό πληθυσμό και χαμηλή διοικητική ικανότητα.

Ο Δήμος Γεροσκήπου είναι ένας πολύ μικρός Δήμος με έκταση κάτω από 8 τ. χλμ σε σχέση με τον μέσο όρο των υφιστάμενων δήμων που είναι 39 τ. χλμ. Ο πληθυσμός του είναι κάτω από 8,000 κατοίκους, που αναλογεί μόλις στο 5.6% των κατοίκων της επαρχίας ενώ το Δημαρχείο της Γεροσκήπου απέχει μόνο 3.7 χλμ από το Δημαρχείο της Πάφου. Το δε μέτωπο τουριστικής ανάπτυξης της Γεροσκήπου είναι γεωγραφικά ενωμένο με αυτό της Πάφου.

Ο Δήμος της Πέγειας είναι ακόμη πιο μικρός, με μια από τις πιο χαμηλές πληθυσμιακές πυκνότητες στην Κύπρο ενώ μεταξύ της Πέγειας και της Πάφου και κατά μήκος του παραλιακού μετώπου παρεμβάλλονται κοινότητες με πολύ μεγαλύτερο πληθυσμό.

Το κόστος υπηρεσιών στους Δήμους Γεροσκήπου και Πέγειας είναι ιδιαίτερα υψηλό για τους δημότες τους, ενώ οι Κοινότητες κατά μήκος του παραλιακού μετώπου, λόγω μεγέθους και γεωγραφικής τοποθεσίας αδικούνται και στερούνται αναπτυξιακών δυνατοτήτων και των κονδυλίων με το να παραμένουν υπό το

καθεστώς της κοινότητας. Επίσης, στερείται και η ίδια η περιοχή την δυνατότητα ενός πιο ενιαίου αναπτυξιακού σχεδιασμού με συνέργειες προς όφελος όλων.

Ο Δήμος της Πόλης Χρυσοχούς είναι ο πιο απομονωμένος γεωγραφικά Δήμος της Κύπρου με πολύ λιγότερους κατοίκους ακόμη και από αρκετές κοινότητες της Πάφου.

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, η εισήγηση για τον Πρώτο Νέο Δήμο στην Επαρχία Πάφου είναι όπως ο Νέος Δήμος Πάφου προκύψει από την συνένωση των Δήμων Πάφου, Γεροσκήπου, με την προσθήκη των κοινοτήτων Αχέλια, Τίμη νοτιοανατολικά μέχρι το αεροδρόμιο, αλλά και τα Κονιά που είναι η φυσική προέκταση της πόλης της Πάφου στα ανατολικά.

Η συνένωση αυτή αδιαμφισβήτητα θα βελτιώσει τις οικονομικές επιδόσεις των δύο Δήμων λόγω της εγγύτητας αλλά και της ψηλής πυκνότητας πληθυσμού ενώ θα οδηγήσει σε μια πολύ πιο αποτελεσματική διαχείριση των αστικών τοπικών υποθέσεων μέσα από ένα ενιαίο αναπτυξιακό προϋπολογισμό και ομογενοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Ο νέος Δήμος θα έχει πληθυσμό 45,000 κατοίκων περίπου με πέραν των 5,000 κατοικιών και 6,000 επαγγελματικών υποστατικών ενώ θα αντιπροσωπεύει περίπου το 50% περίπου των κατοίκων της Επαρχίας Πάφου.

Ιδιαίτερα επωφελής θα είναι η συνένωση για την Γεροσκήπου η οποία λόγω του μικρού της μεγέθους και έλλειψης οικονομιών κλίμακας δαπανά σε υπηρεσίες 150 ευρώ ανά κάτοικο ανά έτος περισσότερα από τον Δήμο Πάφου. Με τις οικονομίες κλίμακας που θα προκύψουν το κατά κεφαλή κόστος των υπηρεσιών ανά κάτοικο της Γεροσκήπου θα μειωθεί πέραν των 100 ευρώ σε σχέση με σήμερα που αντιστοιχεί σε μείωση της τάξης του 23%. Με τη συνένωση των υπηρεσιών του νέου Δήμου, το προσωπικό του νέου Δήμου λόγω και πάλιν των οικονομιών κλίμακας θα αυξηθεί κατά 1.8 υπαλλήλους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο για την περιοχή της Γεροσκήπου.

Οι περιοχές που θα ενωθούν με την Πάφο επωφεληθούν πολύ περισσότερο και από αυξημένα κονδύλια αλλά και ένα ενιαία αναπτυξιακό και τουριστικό σχεδιασμό. Οι συνολικές εξοικονομήσεις θα ξεπερνούν το 1.25 εκ.

Ο Νέος Δήμος Πάφου θα είναι πολύ ισχυρός και οικονομικά βιώσιμος, με μεγάλο ποσοστό ενδοδημοτικής συνοχής που θα είναι σε θέση να αντλεί περισσότερα Ευρωπαϊκά κονδύλια, να προγραμματίζει και να υλοποιεί ολοκληρωμένες πολιτικές για το σύνολο της πόλης.

Ως προς το Δεύτερο Δήμο της Επαρχίας Πάφου, η εισήγηση αφορά την συνένωση της Πέγειας με τις όμορες Κοινότητες Έμπας, Λέμπας, Κισσόνεργας και Χλώρακας (Δήμος Δυτικής Πάφου).

Ο Νέος Δήμος θα έχει πληθυσμό 17,000 κατοίκων, κάτι που συνεπάγεται αύξηση πληθυσμού κατά 76%, ενώ η έκταση θα μεγαλώσει κατά 23%, κάτι που θα επιφέρει ενοποίηση του παραλιακού μετώπου μέχρι τα δυτικά όρια του Δήμου Πάφου, κάτι ιδιαίτερα σημαντικό για την Επαρχία.

Η συνένωση αυτή θα οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση των υπηρεσιών των κατοίκων των κοινοτήτων, σε πολλαπλασιασμό των κονδυλίων ανά κάτοικο, αλλά το πιο σημαντικό θα προσφέρει τεράστιες δυνατότητες ενιαίας τουριστικής ανάπτυξης κατά μήκος του παραλιακού μετώπου, εκμεταλλευόμενη και τις συνέργειες οι οποίες θα προκύψουν με τον όμορο δήμο Πάφου. Ο δε αριθμός των επαγγελματικών υποστατικών του Νέου Δήμου θα τριπλασιαστεί και θα αγγίξει τα 1700, καταδεικνύοντας ότι ο νέος δήμος θα είναι ισχυρός και οικονομικά βιώσιμος.

Όσον αφορά το μέσο κατά κεφαλήν κόστος παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες η διεύρυνση του πληθυσμού θα οδηγεί σε σημαντικές εξοικονομήσεις, ειδικά για τους κάτοικους του Δήμου Πέγειας για τους οποίους το κόστος των παρεχομένων υπηρεσιών αναμένεται να μειωθεί γύρω στο 40% ή 300 ευρώ τον χρόνο. Οι συνολικές εξοικονομήσεις που θα προκύψουν θα ανέρχονται σε πέραν των 2.5 εκ. Ευρώ ετησίως.

Η δημιουργία δύο δήμων στα Νότια της Επαρχίας Πάφου είναι κατά την άποψη μου η πιο ορθή υπό τις περιστάσεις επιλογή. Περαιτέρω κατακερματισμός θα οδηγούσε αναμφίβολα σε παρόμοιες με την σημερινή κατάσταση στρεβλώσεις και δεν θα προέκυπταν ουσιαστικές εξοικονομήσεις.

Η δεύτερη επιλογή θα ήταν η δημιουργία ενός Δήμου από την Πέγεια μέχρι το αεροδρόμιο, που είναι και το σενάριο που σύμφωνα με τη μελέτη μας αποδίδει τις περισσότερες εξοικονομήσεις. Σε μια τέτοια περίπτωση όμως θα προέκυπταν προβλήματα ενδοδημοτικής συνοχής λόγω ανομοιογενών σήμερα περιοχών, συντονισμού και οργάνωσης.

Όσον αφορά τον Δήμο Πόλης Χρυσοχούς, δεν υπάρχουν πολλές εναλλακτικές επιλογές. Η μόνη επιλογή είναι, όπως και στην περίπτωση των Λευκάρων, η διεύρυνση του πληθυσμιακού του μεγέθους ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός πιο ισχυρού Δήμου που θα παρέχει πιο ποιοτικές υπηρεσίες προς τους πολίτες και να συμβάλλει καλύτερα στην ανάπτυξη της περιοχής.

Η εισήγηση είναι όπως ο Δήμος Πόλης Χρυσοχούς συνενωθεί με τις όμορες κοινότητες Αργάκα, Μακούντα, Χρυσοχούς, Γουδί, Πελαθούσα, Κινούσα και Περιστερώνα (Δήμος Πόλης Χρυσοχούς). Η περαιτέρω διεύρυνση με άλλες Κοινότητες ενδεχομένως να οδηγούσε σε ένα δυσλειτουργικό σχήμα με μεγάλο αριθμό μικρών κοινοτήτων σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους.

Ο πληθυσμός του νέου Δήμου θα διπλασιαστεί, και τα επαγγελματικά υποστατικά θα αυξηθούν κατά 30% περίπου. Οι Κοινότητες θα επωφεληθούν σημαντικά από τα κατά πολύ αυξημένα έσοδα ανά κάτοικο αλλά και από επιπλέον υπηρεσίες τις οποίες θα μπορεί να παρέχει ο νέος Δήμος. Η αύξηση του πληθυσμού θα οδηγήσει στη μείωση του μέσου κατά κεφαλήν κόστους λειτουργίας του νέου Δήμου που υπολογίζεται πέριξ του 14%. Οι συνολικές εξοικονομήσεις θα ανέλθουν στις 700,000 χιλιάδες ευρώ περίπου που είναι σημαντική για την περιοχή με δεδομένο το πληθυσμό της και θα απελευθερώσει πόρους για ανάπτυξη και βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων.

Συμπερασματικά για την Επαρχία Πάφου προτείνεται η συνένωση 19 τοπικών αρχών (4 Δήμων και 15 κοινοτήτων) σε 3 Νέους Δήμους. Οι κάτοικοι των δημαρχούμενων περιοχών θα αυξηθούν κατά 18,454 άτομα, από 46,741 κατοίκους σε 65,195 κατοίκους, μια αύξηση που αναλογεί σε 39% του πληθυσμού των δημαρχούμενων περιοχών της Επαρχίας. Οι κάτοικοι της επαρχίας θα διαμένουν κατά 74% σε δημαρχούμενες περιοχές σε σχέση με το 53% σήμερα.

Ελεύθερη Αμμόχωστος

Η επαρχία της Ελεύθερης Αμμοχώστου αποτελείται από 4 Δήμους με συνολικό πληθυσμό γύρω στις 30,000 κατοίκους, και 5 κοινότητες με συνολικό πληθυσμό της 17,136.

Στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου, μετά την ολοκλήρωση της μελέτης, έγιναν αρκετές τοπικές ζυμώσεις, συχνά με εντάσεις, και αφιερώσαμε πολύ χρόνο να ακούσουμε την τοπική κοινωνία και τους εκπροσώπους της.

Τα θετικά που προέκυψαν από αυτή την προσπάθεια είναι ότι καταφέραμε να

πείσουμε ότι η μεταρρύθμιση χρειάζεται και ότι η μεταρρύθμιση θα πρέπει να περιλαμβάνει και συνενώσεις.

Από τη συζήτηση προέκυψε επίσης η απαίτηση των χωριών της περιοχής όπως αποτελέσουν και αυτές μέρη δήμων, για να έχουν εξουσίες, πόρους και αρμοδιότητες που θα τους δώσουν μια διαφορετική προοπτική. Δείγμα ωρίμανσης της τοπικής κοινωνίας. Δυστυχώς όμως παρέμειναν οι τοπικιστικές αντεγκλήσεις όσον αφορά την γεωγραφική κατανομή.

Με βάση τα πιο πάνω, θεωρώ ότι οφείλω να εισηγηθώ αυτό που θεωρώ το πιο ορθολογικό και δομικά ορθό σενάριο.

Το σενάριο που προτείνω είναι η δημιουργία ενός Δήμου που θα αποτελείται από τους τέσσερεις σχετικά μικρούς υφιστάμενους δήμους της περιοχής. Δηλαδή από το Παραλίμνι, την Αγία Νάπα, την Σωτήρα και την Δερύνεια. Επίσης, και με βάση τη μελέτη, το σενάριο αυτό προσφέρει τις περισσότερες εξοικονομήσεις, της τάξης των 7 εκ. Ευρώ ετησίως

Αυτό το Σενάριο είναι αυτό που κατά την άποψη μου θα επιφέρει όχι μόνο ένα ισχυρό και βιώσιμό, ομοιογενή δήμο αλλά θα δημιουργήσει και μια πολύ ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική, ιδιαίτερα τουριστική, στο σύνολο της περιοχής. Θα συμβάλει επίσης ουσιαστικά και στην άμβλυνση και των οικονομικών ανισοτήτων μεταξύ των τουριστικά αναπτυγμένων Δήμων της Αγίας Νάπας και του Παραλιμνίου, σε σχέση με την Σωτήρα και τη Δερύνεια, η οποία οικιστικά είναι ενωμένη με το Παραλίμνι.

Σε αυτές τις περιοχές, θα δοθεί μια νέα προοπτική ανάπτυξης λόγω και της περιορισμένης γεωγραφικής έκτασης του Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας που με τα υφιστάμενα τους όρια έχουν μια πολύ πιο περιορισμένη δυναμική βιώσιμης ανάπτυξης.

Η συνένωση των τεσσάρων οντοτήτων διασφαλίζει και την χάραξη μιας ενιαίας στρατηγικής με σημαντικές συνέργειες, χωρίς να μπαίνουν θέματα αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ περιοχών που εν τη ουσία είναι γεωγραφικά και αναπτυξιακά ενωμένες, με το ίδιο αναπτυξιακό προφίλ και το ίδιο τοπικό σχέδιο, αλλά των οποίων η υλοποίηση της εφαρμογής πολιτικών, αντί να είναι ομοιογενής και με συνέργειες, να είναι κατακερματισμένη και εν πολλοίς στρεβλή.

Είναι χαρακτηριστικό των συνεργειών μεταξύ των υφιστάμενων οντοτήτων, είναι ότι οι ίδιοι οι Δήμοι Παραλιμνίου, Αγίας Νάπας και Δερύνειας απαίτησαν την δημιουργία ενός ενιαίου τοπικού σχεδίου. Η κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας τις συνέργειες για την περιοχή ανταποκρίθηκε στην απαίτηση και το τοπικό σχέδιο,

βρίσκεται στα τελικά στάδια διεκπεραίωσης του. Η εφαρμογή και η υλοποίηση αυτού του σχεδίου, ορθολογικά θα πρέπει να υλοποιηθεί επίσης από μια ενιαία πολεοδομική αρχή ανάπτυξης. Η πολεοδομική πολιτική όπως και άλλες μεταξύ ομοιογενών και όμορων περιοχών, πρέπει να γίνεται με τρόπο ομοιόμορφο από μια υπηρεσία και όχι ανομοιογενώς και εν δυνάμει ανταγωνιστικώς, κάτι που μπορεί να δημιουργήσει και προβλήματα εφαρμογής του νόμου.

Το ίδιο ισχύει και για άλλες υπηρεσίες όπως για παράδειγμα η δημοτική αστυνομία. Θα πρέπει να υπάρχει άλλη δημοτική αστυνομία για την ενοποιημένη οικιστική με το Παραλίμνι περιοχή της Δερύνειας ενώ άλλη για τις δύο κατ΄εξοχήν τουριστικές περιοχές του Πρωταρά και της Αγίας Νάπας; Ο τουρίστας θα καλείται να εξυπηρετηθεί από μία ενιαία τουριστική αστυνομία, η οποία θα είναι και πιο αποτελεσματική και με ευρύτερο πεδίο δράσης παρά αν περιορίζεται στα στενά όρια των υφιστάμενων δήμων ως έχουν σήμερα.

Θέλω επίσης να αναφερθώ στο branding. Το branding δεν είναι συνυφασμένο με διοικητικές δομές αλλά με το όνομα της περιοχής ή του αξιοθέατου το οποίο επισκέπτεται ο ταξιδιώτης. Η Χαλκιδική δεν αποτελεί ξεχωριστή δημοτική αρχή, ούτε και η ανταγωνιστική προς εμάς Ίπιζα η οποία αποτελείται από 5 εντελώς άγνωστες στον κόσμο δημοτικές αρχές.

Επίσης είναι αυτονόητο ότι με την μεταρρύθμιση καμία περιοχή δεν θα χάσει το όνομα της, Ούτε Δήμος ούτε Κοινότητα. Η Έγκωμη θα παραμείνει Έγκωμη με το δικό της δημοτικό διαμέρισμα ενώ το Κάστρο του Κολοσσίου θα συνεχίσει να βρίσκεται στο Κολόσσι.

Αναγνωρίζοντας όμως τις σχετικές ευαισθησίες αλλά και την συνεισφορά των τουριστικών περιοχών της Κύπρου στον τουρισμό, ο νέος αυτός δήμος προτείνω να ονομαστεί Δήμος Αγίας Νάπας – Πρωταρά που αποτελεί και το brand της περιοχής.

Όπως ανάφερα και για την περίπτωση της Λευκωσίας αλλά και της Λεμεσού, η μεγάλη προσπάθεια που έγινε για να γίνει μια σωστή μεταρρύθμιση, αλλά και η ζύμωση η οποία ακολούθησε σε τοπικό επίπεδο, οδήγησε αρκετές κοινότητες συναινετικά και από μόνες τους να δηλώσουν, με αποφάσεις και των δικών τους Κοινοτικών Συμβουλίων, την πρόθεση είτε να καταστούν είτε να ενωθούν σε Δήμους.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση των χωριών της Επαρχίας Αμμοχώστου όπου οι κοινότητες της περιοχής εξέφρασαν την βούληση τους για να ενωθούν κάτω από μία διοικητική δομή, σε ένα Νέο, Αγροτικό Δήμο της περιοχής, κάτι το οποίο

αρχικά δεν είχαμε μελετήσει και ανεξάρτητα αν μετά οι τοπικοί σχεδιασμοί άλλαξαν.

Εξού και η εισήγηση του Υπουργείου για δημιουργία δεύτερου, αγροτικού δήμου στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου, αποτελούμενη από τις Κοινότητες Αυγόρου, Λιοπετρίου, Φρενάρους, Αχερίτου και Άχνας, (Δήμος Κοκκινοχωρίων) με σημαντικό πληθυσμό της τάξης των 17,136 κατοίκων, σε γεωγραφική εγγύτητα, αλλά και με παρόμοιο κοινωνικοοικονομικό αλλά και αναπτυξιακό προφίλ.

Η δημιουργία ενός δήμου αποτελούμενη από αυτές τις κοινότητες θα διασφαλίσει αναμφίβολα σημαντικούς επιπλέον πόρους για τους κατοίκους των εν λόγω κοινοτήτων, καθώς και την δυνατότητα άντλησης επιπλέον κονδυλίων για αναπτυξιακούς σκοπούς.

Η συνένωση των 5 κοινοτήτων, θα επιφέρει επίσης σημαντικές συνέργειες όσον αφορά την αύξηση της γεωργικής προοπτικής, αλλά και ευχέρεια σημαντικής ανάπτυξης του αγροτουριστικού ή στα παραλιακά και του τουριστικού προϊόντος.

Πεποίθηση μου είναι ότι οι εν λόγω κοινότητες θα επωφεληθούν τα μέγιστα από τη δημιουργία ενός δήμου στην περιοχή, και τους συγχαίρω για την πρωτοβουλία.

Από ζυμώσεις στην ίδια την τοπική κοινωνία, προτάθηκαν επίσης και άλλα σενάρια όπως το σενάριο Αγίας Νάπας – Λιοπετρίου – Σωτήρας το οποίο έχει τη δική του λογική, αλλά μια λογική που αφορά μόνο την συγκεκριμένη περιοχή και όχι την ευρύτερη επαρχία. Το εξετάσαμε και αυτό. Όμως λαμβάνοντας υπόψιν συνολικά τις προοπτικές της Επαρχίας. Ο κύριος γνώμονας σε μια μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης παραμένει η ενοποίηση περιοχών όσο το δυνατό πιο ομοιογενείς, με όσο το δυνατό παρόμοιο κοινωοικονομικό αλλά και αναπτυξιακό προφίλ. Με την πρόταση μας ενδυναμώνεται η έννοια της ενιαίας τουριστικής ανάπτυξης, αλλά και η μεγαλύτερη δυνατή προοπτική των κοινοτήτων σε ένα πραγματικά δυνατό αγροτουριστικό δήμο.

Καταληκτικά, η πρόταση μου για την Ελεύθερη Αμμόχωστο είναι η συνένωση των 9 οντοτήτων (4 Δήμων και 5 Κοινοτήτων) σε δύο Νέους Δήμους. Οι Κάτοικοι των Δημαρχούμενων περιοχών αυξάνονται κατά 17,136 άτομα ή 58% και η ελεύθερη επαρχία της Αμμοχώστου καθίσταται η πρώτη επαρχία της Κύπρου που όλοι οι κάτοικοι είναι δημότες Δήμων.

Αυτούσια η τοποθέτηση του Υπουργού Εσωτερικών:

Αυτό που έχουμε στην Κύπρο σήμερα δεν μπορεί να ονομάζεται σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης. Τοπική αυτοδιοίκηση σημαίνει να μπορείς να αυτοδιοικείσαι. Για να

μπορείς να αυτοδιοικείσαι πρέπει:
Πρώτον, ως Τοπική Αρχή να έχεις το εύρος των αρμοδιοτήτων που να σε καθιστά αυτοδιοικούμενη. Να μπορείς να προσφέρεις στους δημότες σου αρκετές και ποιοτικές υπηρεσίες.

Δεύτερο, να έχεις επαρκείς πόρους και προσωπικό να το πράξεις, με τρόπο μάλιστα που δεν είναι υπερβολικά κοστοβόρος.

Και Τρίτο, να μπορείς να το κάνεις χωρίς να χρειάζεται να περάσεις από αχρείαστες και χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες και εγκρίσεις από διάφορα Υπουργεία ή υπηρεσίες του Κεντρικού Κράτους.

Καμιά από τις τρεις αυτές προϋποθέσεις, που καθορίζουν την σύγχρονη έννοια μιας τοπικής αρχής, σύμφωνα πάντα και με την Χάρτα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Συμβουλίου της Ευρώπης, δεν ισχύει σήμερα. Με αποτέλεσμα να μην έχουμε πραγματική τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά μια ετεροδιοίκηση όπου οι «τοπικοί άρχοντες» λειτουργούν ως μεσάζοντες των τοπικών κοινωνιών στην κεντρική κυβέρνηση, η οποία και η ίδια αντιμετωπίζει προβλήματα δυσλειτουργίας λόγω ακριβώς της μη ύπαρξης ενός σοβαρού συστήματος τοπικής αυτοδιοίκησης.

Είναι γι’ αυτό που ο Πρόεδρος Αναστασιάδης στο Πρόγραμμα Διακυβέρνησης του, έχει ο ίδιος θέσει ως προτεραιότητα την μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μιας μεταρρύθμισης που την ίδια ώρα σημαίνει και μεταρρύθμιση και του κεντρικού κράτους, το οποίο θα μπορεί να επικεντρωθεί περισσότερο σε ένα πιο επιτελικό ρόλο και να μπορεί να παράξει πολιτική, παρά να αναλώνεται στη διεκπεραίωση καθημερινών θεμάτων της τοπικής αυτοδιοίκησης και των πολιτών, που θα έπρεπε να γίνεται σε τοπικό επίπεδο.

Όταν αρχίσαμε την προσπάθεια, είδαμε ότι οι μελέτες που είχαν γίνει μέχρι τότε, επικεντρώνονταν κυρίως στο κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και καταδείκνυαν το προφανές. Ότι το κόστος των υπηρεσιών ήταν υπερβολικά υψηλό σε σχέση με την ποιότητα των υπηρεσιών λόγω του μικρού μεγέθους των Δήμων. Αναγνώριζαν επίσης ότι οι δήμοι έχουν περιορισμένη διοικητική ικανότητα, αυτοτέλεια και αρμοδιότητες.

Δεν υπήρχε όμως μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που θα καθόριζε ποιες υπηρεσίες πρέπει να παρέχει ένας σύγχρονος δήμος, πως πρέπει να διοικείται, τί σημαίνει οικονομική αυτονομία, τί πόροι χρειάζονταν και από που θα προέρχονται, ποιες διοικητικές στρεβλώσεις υπάρχουν και οδηγούν στην γραφειοκρατία και την έλλειψη ευελιξίας στις αποφάσεις των Δήμων. Υπήρχε ένα ασαφές όραμα, όλοι το συζητάγαμε, αλλά έλλειπε η συγκεκριμένη, απτή και άμεσα εφαρμόσιμη πρόταση.

Οι φράσεις «οικονομική αυτονομία», «διοικητική αυτοτέλεια» αλλά και «αρμοδιότητες» παρέμεναν φράσεις χωρίς περιεχόμενο που χρησιμοποιούνταν σε ομιλίες χωρίς όμως να μετουσιωθούν σε συγκεκριμένο μεταρρυθμιστικό και νομοθετικό περιεχόμενο.

Αναγνωρίζοντας τα πιο πάνω, παραδέχτηκα από την αρχή ότι οι συγχωνεύσεις δήμων δεν είναι αυτοσκοπός αλλά η αναγκαία προϋπόθεση, εφόσον όμως πρώτα δίναμε περιεχόμενο στους άλλους βασικούς πυλώνες της μεταρρύθμισης. Εργαστήκαμε σκληρά και αγγίξαμε την ουσία της μεταρρύθμισης. Διενεργήσαμε λεπτομερή τεχνοοικονομική μελέτη, αλλά ανοίξαμε και μια μεγάλη και άνευ προηγουμένου διαβούλευση με τους εκπρόσωπους της τοπικής κοινωνίας και την Ένωση Δήμων.

Χρειάστηκε επίσης και εκτενής διαβούλευση με διάφορες υπηρεσίες και υπουργεία εντός της κυβέρνησης λόγω των αρμοδιοτήτων που θα έπρεπε να δοθούν στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Αρμοδιότητες

Αρμοδιότητες όπως η Ενιαία Αρχή Ανάπτυξης σε κάθε Νέο Δήμο που θα εκδίδει τόσο την πολεοδομική όσο και την οικοδομική άδεια. Μια αρμοδιότητα που εκχωρείται παράλληλα με δύο άλλες μεταρρυθμίσεις οι οποίες σχετίζονται με την έκδοση αδειών. Ο επενδυτικός νόμος που μεταφέρει τις αρμοδιότητες για τις μεγάλες και πολύπλοκες άδειες στο κεντρικό κράτος σε νέα διεύθυνση στο κεντρικό κράτος, και το «νέο πλαίσιο αδειοδότησης» που ανακοινώσαμε πρόσφατα σε συνεργασία με το ΕΤΕΚ που απλοποιεί το όλο σύστημα. Η όλη μεταρρύθμιση του πλαισίου αδειοδότησης θα καταστήσει την έκδοση αδειών πιο εύκολη και πιο ομοιόμορφη.

Δώσαμε επίσης τη δυνατότητα ίδρυσης δημοτικής αστυνόμευσης με συγκεκριμένες αρμοδιότητες και εξουσίες, τη δυνατότητα να παρέχουν οι ενδοδημοτικές συγκοινωνίες προς όφελος των πολιτών. Δώσαμε επίσης τη δυνατότητα μαζί με τους πόρους στους Δήμους να είναι αναθέτουσες αρχές έργων για να μπορούν να ωριμάζουν εύκολα τα δικά τους αναπτυξιακά έργα χωρίς να

εξαρτώνται από τις προτεραιότητες και τη γραφειοκρατία του κράτους, ενώ οι σχολικές εφορείες μεταφέρονται από το υπουργείο στην εποπτεία των τοπικών αρχών τοπικές και θα λειτουργούν με ξεχωριστή νομοθεσία.

Μεταφέραμε στους Νέους Δήμους το σύνολο σχεδόν των αδειοδοτικών αρμοδιοτήτων που εκδίδονται σήμερα από τις επαρχιακές Διοικήσεις. Ενδυναμώσαμε το ρόλο τους στην Κοινωνική πολιτική ούτως ώστε να μπορούν να λειτουργούν πιο αποτελεσματικά κοινωνικές στέγες, νηπιαγωγεία, γηροκομεία. Αναθέσαμε στους Δήμους την αξιοποίηση και συντήρηση τοπικών υποδομών όπως πάρκα, χώροι πρασίνου κλπ.

Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων αυτών είναι η πιο σημαντική που έχει γίνει μέχρι τώρα στην Κύπρο. Ενδυναμώνουμε την τοπική αυτοδιοίκηση με υπηρεσίες που αφορούν τις πραγματικές μεγάλες καθημερινές ανάγκες του πολίτη. Αυτό δεν είναι πια όραμα αλλά η νέα πραγματικότητα στην Κύπρο.

Οικονομική αυτοτέλεια

Για να τα παρέχουν όλα αυτά φυσικά οι Νέοι Δήμοι θα χρειάζονται πόρους και οικονομική αυτοτέλεια. Κοστολογήσαμε τις νέες υπηρεσίες και προτείνουμε τη ριζική αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης των Δήμων. Κατοχυρώνεται σε αυτούς ως ίδιο έσοδο τα συνολικά έσοδα από τα τέλη κυκλοφορίας των αυτοκινήτων, κάτι το οποίο ισοδυναμεί με αύξηση των εσόδων κατά 40% – 50% σε σχέση με την υφιστάμενη κρατική χορηγία.

Επιπλέον, δίνουμε στις νέες δημοτικές αρχές τη δυνατότητα να επιβάλουν ειδικό τέλος, για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, για την κατασκευή έργων υποδομής κατόπιν διενέργειας δημοψηφίσματος. Αυξάνοντας μάλιστα με αυτό τον τρόπο και την λογοδοσία που πρέπει να έχει μια τοπική αρχή στους Δημότες της.

Λάβαμε επίσης υπόψη και τις σημαντικές εξοικονομήσεις που θα προκύψουν από τις συγχωνεύσεις λόγω των οικονομιών κλίμακας οι οποίες κυμαίνονται μεταξύ 30 και 50 εκ. Ευρώ. Μόνο από τη μείωση του αριθμού των δημάρχων οι εξοικονομήσεις φτάνουν τα 3 εκ. Ευρώ.

Ενδεικτικά αναφέρω πραγματικό παράδειγμα. Ένας μεγάλος δήμος σήμερα ξοδεύει 245 ευρώ το χρόνο για κάθε κάτοικο για παροχή υπηρεσιών, ενώ ένας μικρός δήμος φτάνει να ξοδεύει για τις ίδιες υπηρεσίες και με λιγότερους υπαλλήλους 1.143 ευρώ το χρόνο για κάθε κάτοικο. Επίσης η ποιότητα των υπηρεσιών φαίνεται να είναι καλύτερη στους μεγάλους δήμους σε σχέση με τους μικρούς. Οι ανισότητες αυτές δεν είναι από εμάς ανεκτές. Κάθε Κύπριος πολίτης πρέπει να απολαμβάνει ίδιας ποιότητας υπηρεσίες ανεξάρτητα από τον τόπο

κατοικίας του.

Οι εξοικονομήσεις αυτές δεν είναι του κράτους. Είναι των Δήμων και των Δημοτών τους και θα προκύψουν μόνο μέσα από τις συνενώσεις. Θα μείνουν στην τοπική κοινωνία. Είτε από μορφή σημαντικά μειωμένου κόστους των υπηρεσιών είτε για περισσότερα αναπτυξιακά έργα. Οι πιο επωφελημένοι θα είναι οι μικροί δήμοι που θα συνενωθούν με μεγαλύτερους, αλλά και οι κοινότητες που θα ενταχθούν σε δήμους που θα δουν πολλαπλασιασμό των κονδυλίων ανά κάτοικο λόγω του τρόπου χρηματοδότησης των Δήμων. Για αυτό είπα στην αρχή ότι οι συνενώσεις είναι αναγκαία προϋπόθεση για την ουσιαστική μεταρρύθμιση.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι Νέοι Δήμοι οι οποίοι θα προκύψουν θα είναιεύρωστοι και οικονομικά βιώσιμοι και θα μπορούν να παράξουν έργο προς όφελος των δημοτών τους. Η αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης τους αλλά και τις εξοικονομήσεις που θα προκύψουν θα οδηγήσουν σε αυξημένους πόρους στο μεσοπρόθεσμο κατά €60-80 εκ.

Οι εκλεγμένοι τοπικοί άρχοντες θα έχουν τα εργαλεία παραγωγής πολιτικής και θα κρίνονται από τους Δημότες τους για την αποτελεσματικότητα τους, αντί να καταλογίζουν ευθύνες όπως συχνά γίνεται, και πολλές φορές δικαίως, στις ανεπάρκειες του Κεντρικού Κράτους. Άρα αυξάνεται και η δημοκρατική λογοδοσία στην τοπική εξουσία αφού η μεταρρύθμιση αυξάνει μαζί με τα νέα εργαλεία και την ευθύνη των αιρετών του λαού.

Καχυποψία

Ομολογώ ότι στην προσπάθεια μας αντιμετωπίσαμε μια εν γένει καχυποψία. Καχυποψία για το κατά πόσο οι Δήμοι, ως τους γνωρίζουμε σήμερα, θα μπορούν να αντεπεξέλθουν. Δικαίως δημιουργήθηκε αυτή η δυσπιστία στον κόσμο για τις δυνατότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αλλά η δυσπιστία οφείλεται στο ότι οι τοπικές αρχές είναι ακρωτηριασμένες από το ίδιο το σύστημα και δεν μπορούν να τρέξουν όπως σε άλλες χώρες.

Δεν πρέπει να συγκρίνουμε τους Νέους Δήμους με της υφιστάμενες οντότητες. Θα έχουν τα όπλα, τους πόρους, τις πραγματικές δομές μιας μικρής δημόσιας υπηρεσίας, την τεχνογνωσία αλλά και ευελιξία που δεν έχουν σήμερα.

Ακόμη και η ποιότητα του πολιτικού προσωπικού θα βελτιωθεί με τις μεγαλύτερες δομές αφού οι μεγαλύτερες οντότητες συνεπάγονται λιγότερο τοπικισμό και μεγαλύτερο ισοζύγιο δημοκρατικού ελέγχου.

Ασφαλιστικές δικλίδες

Ταυτόχρονα, θέσαμε αρκετές ασφαλιστικές δικλείδες που θα αποτρέπουν την αυθαιρεσία. Με βάση τον Νόμο οι Δήμοι υποχρεούνται:

1) να έχουν ισοσκελισμένους ή πλεονασματικούς προϋπολογισμούς.

2) Εισάγεται για πρώτη φορά στην Κύπρο ένα σύστημα που διασφαλίζει διαφάνεια και έλεγχο, με την υποχρέωση δημοσιοποίησης στο διαδίκτυο όλων των αποφάσεων των δημοτικών συμβουλίων, των προϋπολογισμών, των εκθέσεων του Γενικού Ελεγκτή, πράξεων διορισμών αλλά και κάθε δαπάνης πέραν των 5,000 ευρώ. Ο κάθε πολίτης με αυτό τον τρόπο θα έχει γνώση και θα ελέγχει τις τοπικές αποφάσεις

3) Δημιουργείται επίσης σε κάθε Δήμο Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχουγια όλες τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου.

4) Οι νέοι Δήμοι θα τυγχάνουν επίσης καλύτερου ελέγχου τόσο από το Κράτος όσο και από το Γενικό Ελεγκτή, κάτι που πιο δύσκολα γίνεται σήμερα λόγω ακριβώς του κατακερματισμού και του πολυάριθμου των τοπικών αυτοδιοικήσεων.

5) Με βάση σύγχρονες πρακτικές θέσαμε επίσης οροφή στις δαπάνες προσωπικού ως ποσοστό του συνόλου των εξόδων του προϋπολογισμού.

6) Δώσαμε το δικαίωμα σε ομάδα δημοτών να καταθέτουν γραπτές προτάσεις το Δημοτικό Συμβούλιο για επίλυση προβλημάτων.

Στο πλαίσιο της «διοικητικής αυτονομίας», αναγνωρίσαμε από την μια την ανάγκη ευελιξίας των Δήμων όσον αφορά τη δομή του προσωπικού τερματίζοντας την παρέμβαση του κράτους στη διαδικασία έγκρισης της δομής των θέσεων και παρέχοντας στον ίδιο τον Δήμο την ευχέρεια δημιουργίας ή κατάργησης θέσεων, αλλά και διατηρώντας την δυνατότητα παρέμβασης του κράτους σε περιπτώσεις αποκλίσεων στους προϋπολογισμούς.

Επισημαίνω ότι στο νομοσχέδιο προβλέπονται συγκεκριμένες μεταβατικές διατάξεις με κοινές επιτροπές οι οποίες θα οδηγήσουν σε μια ομαλή μετάβαση στη νέα τάξη πραγμάτων, τις επόμενες δημοτικές εκλογές.

Συνενώσεις

Κατακερματισμένη τοπική αυτοδιοίκηση σημαίνει αδύνατη τοπική αυτοδιοίκηση.

Οι συγχωνεύσεις είναι αναγκαίες. Πρώτον χωρίς τις συγχωνεύσεις δεν θα

επιτευχθούν οι σημαντικές εξοικονομήσεις που θα καταστήσουν τους Δήμους εύρωστους. Δεύτερο, χωρίς τις συγχωνεύσεις δεν θα έχουμε την κρίσιμη μάζα που θα αυξήσει την διοικητική επάρκεια των δήμων, και Τρίτο, για σκοπούς ομοιογενοποίησης των πολιτικών και συνέργειας κοινών έργων.

Η συζήτηση για τις συγχωνεύσεις δυστυχώς κυριάρχησε της όλης δημόσιας συζήτησης και πολλές φορές επισκίασε την ουσία της μεταρρύθμισης αλλά επισκιάστηκε επίσης από ένα έντονο αίσθημα τοπικισμού. Ένα αίσθημα το οποίο δεν βασίζεται στον ορθολογισμό και στο κοινό καλό μιας περιοχής που αυτό που επιζητά είναι καλύτερες και φθηνότερες υπηρεσίες για τους δημότες της, αλλά σε διχαστικές νοοτροπίες του παρελθόντος. Ένα αίσθημα που ενίοτε λάμβανε και κομματική διάσταση αφού ορισμένοι ταύτιζαν την γεωγραφική διάσταση της μεταρρύθμισης με κομματικούς συσχετισμούς.

Κάτι αναχρονιστικό που δεν στέκει στη σημερινή πραγματικότητα, όπου οι ίδιοι οι πολίτες προσπερνούν τέτοιες συμπεριφορές, που οδηγούν στην απαξίωση του πολιτικού συστήματος όπως φαίνεται και στις εκλογικές διαδικασίες.

Το πιο «ανώδυνο» θα ήταν να ολοκληρώσουμε το εγχείρημα των άλλων πυλώνων της μεταρρύθμισης, δηλαδή την «οικονομική αυτοτέλεια», την «διοικητική αυτονομία» και τις «αρμοδιότητες» σε ένα νομοσχέδιο και να παραπέμψουμε την γεωγραφική διάσταση, σε μια «επιτροπή» που θα κατάθετε με βάση τις δικές τις διαβουλεύσεις, τις δικές της προτάσεις στη Βουλή.

Ή να παραπέμπαμε σε δημοψηφίσματα, με τα οποία θα μπορούσε μια μικρή τοπική αρχή στην οποία ενδεχομένως να επικρατούσαν τοπικιστικά κριτήρια ή συμφέροντα να αποτρέψει ευρύτερες συνενώσεις. Οι τοπικές αρχές άλλωστε στην Κύπρο είναι 380 (350 Κοινότητες και 30 Δήμοι) και όλες επηρεάζονται είτε από το νομοσχέδιο για τη συμπλεγματοποίηση υπηρεσιών των κοινοτήτων είτε με συγχωνεύσεις δήμων. Φανταστείτε πόσο εφικτή θα ήταν η μεταρρύθμιση.

Οι εθελούσιες συνενώσεις προβλέπονται από την υφιστάμενη νομοθεσία αλλά παρά τα χρονίζοντα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αρκετές τοπικές αρχές, ουδεμία πρωτοβουλία προέκυψε μέχρι σήμερα από τις ίδιες τις τοπικές αρχές.

Οι πιο πάνω επιλογές θα ήταν μεν μια εύκολη δικαιολογία για να μην αγγίξουμε το καυτό θέμα των συνενώσεων και να εμπλακούμε στα γρανάζια του τοπικισμού, αλλά αναμφίβολα θα παρέπεμπε την όλη προσπάθεια στις ελληνικές καλένδες.

Για τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις που αποτελούν καθοριστική καμπή για την πορεία μιας χώρας και μιας κοινωνίας, οι κυβερνήσεις, τα κόμματα και τα κοινοβούλια πρέπει να αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους παρά το πολιτικό κόστος. Εμείς

επιλέξαμε από την αρχή την στάση ευθύνης.

Την ίδια στάση ευθύνης επέλεξε και η ίδια η Ένωση Δήμων. Τόσο με την ιστορική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Ένωσης για ομόφωνη έγκριση του προσχεδίου του νομοσχεδίου ως αποτέλεσμα της εντατικής μεταξύ μας διαβούλευσης, όσο και με την απόφαση της συντριπτικής πλειοψηφίας της Ένωσης για μη διεξαγωγή δημοψηφισμάτων, αφού ήταν προφανές ότι τα δημοψηφίσματα τα τορπίλιζαν ην προσπάθεια. Για αυτή την υπεύθυνη στάση θέλω πραγματικά να ευχαριστήσω την Ένωση Δήμων και τα μέλη της.

Οι αποφάσεις της Ένωσης Δήμων, αποτέλεσμα των εντατικών μεταξύ μας διαβουλεύσεων είναι κάτι που θωρακίζει την μεταρρύθμιση αλλά και δεσμεύει ηθικά και πολιτικά την πολιτεία να εφαρμόσει τη μεταρρύθμιση.

Για τις συνενώσεις συμφωνήσαμε εξ' αρχής με την Ένωση Δήμων αντικειμενικά και επιστημονικά κριτήρια που θα καθόριζαν την εισήγηση της κυβέρνησης. Είναι τα κριτήρια με βάση τα οποία διεξήγαμε την τεχνοοικονομική μας μελέτη, την οποία δεν κρατήσαμε στα συρτάρια, αλλά τη δώσαμε και στη δημοσιότητα για σκοπούς διαφάνειας και ελέγχου.

Τα κριτήρια είναι:

α) πληθυσμιακά, ούτως ώστε να υπάρχει πληθυσμιακό μέγεθος ικανό να συμβάλει στην οικονομική αυτοτέλεια (αριθμός δημοτών, κατοίκων, πυκνότητα, και κατανομή οικιών), β) κοινωνικά γ) οικονομικά (απασχόληση, δομή απασχόλησης, εισόδημα, οικονομική βιωσιμότητα), δ) γεωγραφικά (όσον το δυνατόν πιο γεωγραφικά συμπαγείς) ε) αναπτυξιακά.

Κριτήρια που ουσιαστικά αντικατοπτρίζουν και την απλή λογική του κάθε πολίτη που διερωτάται από που τελειώνει και που αρχίζει ένας Δήμος, προς τι η ύπαρξη τόσων πολλών τοπικών αρχών και δημοτικών αρχόντων, και πως μπορεί να γίνουν ενιαία αναπτυξιακά σχέδια και συνέργειες με τον υφιστάμενο κατακερματισμό.

Πέραν αυτού, δήλωσα από την αρχή ότι θα λαμβάνονταν σοβαρά υπόψην τόσο οι ιδιαιτερότητες όσο και οι απόψεις της τοπικής κοινωνίας. Και ακολούθησε μια μακρά περίοδος εντατικών αλλά μη δεσμευτικών διαβουλεύσεων τόσο με την Ένωση Δήμων όσο και με την τοπική κοινωνία.

Για το λόγο αυτό δουλέψαμε εντατικά και διαμορφώσαμε ένα νέο σύστημα οργάνωσης των νέων δήμων και ανάδειξης των δημοτικών αρχών. Βασική μας επιδίωξη είναι να διασφαλίσουμε ότι θα διατηρηθεί ο ιδιαίτερος χαρακτήρας των συνενωμένων Τοπικών Αρχών. Καμία ενότητα δεν θα εξαφανιστεί. Με το σύστημα

που υιοθετούμε κάθε υπό συνένωση δήμος και κοινότητα διατηρεί όχι μόνο το όνομα του ως δημοτικό διαμέρισμα του νέου Δήμου αλλά και την εκπροσώπηση που θα του δίνει τη δυνατότητα μέσω του προϋπολογισμού του νέου Δήμου να κάνει παρεμβάσεις τοπικής ανάπτυξης. Οι γειτονιές και τα χωριά μας με τις τοπικές τους παραδόσεις και τις ιδιομορφίες είναι ο πλούτος της πατρίδας μας και σε αυτόν στηριζόμαστε.

Είναι αποτέλεσμα αυτής της διαβούλευσης που έχω σήμερα ενώπιον μου διψήφιο αριθμό αποφάσεων από Δημοτικά ή Κοινοτικά Συμβούλια που αφορούν συνενώσεις με όμορες τοπικές αρχές για τη δημιουργία πραγματικών Δήμων. Κάτι το οποίο δεν θα διανοείτω κανένας μας πριν ένα χρόνο.

Αυτή η ανταπόκριση των τοπικών Αρχών, μας επέτρεψε μάλιστα να προχωρήσουμε σε μια πιο ευρεία και πιο τολμηρή μεταρρύθμιση.

Είναι με βάση τα πιο πάνω που σήμερα, ως ΥΠΕΣ οφείλω υπεύθυνα να καταθέσω την εισήγηση μου και για το θέμα των συνενώσεων η οποία θα ενσωματωθεί στο κυβερνητικό νομοσχέδιο. Μια τεκμηριωμένη πιστεύω εισήγηση η οποία θα κριθεί και από τους πολίτες. Μια εισήγηση η οποία όμως δεν είναι θέσφατο αφού θα μπορούσαν να υπάρξουν και άλλες επιλογές.

Λευκωσία

Η Λευκωσία είναι η μόνη διχοτομημένη πρωτεύουσα στην Ευρώπη. Θέλουμε να είναι μια δυνατή, σύγχρονη και Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα. Όχι μια πόλη διοικητικά κατακερματισμένη και ακρωτηριασμένη, χωρισμένη σε δέκα Δήμους όπως είναι σήμερα.

Ο διαχωρισμός των πέντε δήμων της Αστικής Περιοχής της Λευκωσίας, (Λευκωσίας, Αγίου Δομετίου, Έγκωμης, Αγλαντζιάς, Στροβόλου) είναι απόλυτα τεχνητός, αποτέλεσμα λανθασμένων πολιτικών του παρελθόντος.

Δεν αντικατοπτρίζει καθόλου το εύρος των πολιτιστικών, οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων της αστικής περιοχής της Λευκωσίας που αποτελεί ένα ενιαίο αστικό συγκρότημα. Είναι ένας κατακερματισμός που δεν μπορεί να αντιμετωπίσει ενιαία και συντονισμένα τις τοπικές και μητροπολιτικές υποθέσεις, αλλά ούτε και να παράξει τον αναγκαίο ενιαίο προγραμματισμό.

Ο κατακερματισμός της Λευκωσίας δεν περιποιεί τιμή σε μια ευρωπαϊκή πρωτεύουσα. Ο Δήμος της Πρωτεύουσας ασφυκτιά, με το βόρειο τμήμα του Δήμου να είναι κατεχόμενο, αλλά και την ανάπτυξη των πανεπιστήμιων, και της έρευνας και καινοτομίας που αποτελεί το νέο αναδυόμενο συγκριτικό πλεονέκτημα της

Λευκωσίας, να λαμβάνει χώρα σε πιο μικρούς όμορους δήμους. Το ίδιο ισχύει και με την αστική ανάπτυξη.

Ο Δήμος της πρωτεύουσας δεν είναι σήμερα καν το απόλυτο διοικητικό κέντρο της Κύπρου αφού σημαντικές αρχές, όπως η Κεντρική Τράπεζα αλλά και κάποια Υπουργεία, ενώ βρίσκονται στο ουσιαστικά στο κέντρο, ανήκουν διοικητικά διάσπαρτες σε άλλους δήμους, κάποιοι εκ των οποίων λόγω μεγέθους αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας.

Παράλληλα κατακερματισμένοι είναι οι Δήμοι της περιαστικής Λευκωσίας (Λακατάμια, Τσέρι, Γέρι, Λατσιά, Δάλι) με διαφορετικά χαρακτηριστικά, που σημειώνουν ραγδαία ανάπτυξη σε οικιστικές, εμπορικές και βιομηχανικές δραστηριότητες.

Την ίδια ώρα, το κόστος παροχής υπηρεσιών στους πλείστους Δήμους της Λευκωσίας είναι δυσανάλογα υψηλό από αυτό που θα έπρεπε (και πάλι λόγω του κατακερματισμού), ενώ η επάρκεια παροχής υπηρεσιών σε πολλές περιπτώσεις είναι χαμηλή.

Οφείλω να ομολογήσω ότι ενώ κάποια πράγματα για τη Λευκωσία είναι αυτονόητα, οι συγχωνεύσεις μας έχουν προβληματίσει.

Η εισήγηση μας είναι η δημιουργία ενός Μητροπολιτικού Δήμου Λευκωσίας που θα περιλαμβάνει την Λευκωσία, τον Στρόβολο, τον Άγιο Δομέτιο, την Αγλαντζιά και την Έγκωμη. Ο Νέος Δήμος θα απαριθμεί 175,000 (καταγραφή 2011) κατοίκους που με βάση και το σενάριο μας θα δημιουργήσει εξοικονομήσεις και τις περισσότερες εξοικονομήσεις, της τάξης των €17.3 εκ. Ευρώ ετησίως.

Θα είναι ένας Δήμος που θα επιτρέψει να έχει στην Λευκωσία την αναπτυξιακή προοπτική που της αξίζει. Τόσο ως η μεγάλη πανεπιστημιακή και νεανική πόλη στην Κύπρο αφού εδώ θα ανήκουν ανήκουν τα περισσότερα πανεπιστήμια, ως η περιοχή έρευνας και ανάπτυξης της Κύπρου, επίσης και το πραγματικό διοικητικό της κέντρο.

Θα πρόκειται φυσικά για ένα μητροπολιτικό δήμο, με ενιαίο πολεοδομικό και αστικό ιστό, όντως μεγάλο για τα κυπριακά δεδομένα και για τη διοικητική εμπειρία της Κύπρου, παρά το γεγονός ότι τα ευρωπαϊκά δεδομένα θα τον καθόριζαν ως μεσαίου μεγέθους. (Με βάση τα ευρωπαϊκά δρώμενα η Κύπρος δεν έχει μεγάλους Δήμους, οι οποίοι καθορίζονται όταν έχουν πληθυσμό πέραν των 250,000 κατοίκων)

ΟΙ ανησυχίες που εκφράστηκαν για το μέγεθος του μεγέθους του Δήμου όμως μας

προβλημάτισαν. Το επιχειρησιακό πλάνο που προνοείται στις μεταβατικές διατάξεις μπορεί πιστεύω να αντιμετωπίσει τις απαιτήσεις ομογενοποίησης και οργάνωσης.

Φυσικά οι εν λόγω ανησυχίες θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν, διαφυλάσσοντας την Μητροπολιτικότητα του Δήμου Λευκωσίας με τη συνένωση ορισμένων περιοχών του Δήμου Στροβόλου, οι οποίες είναι ουσιαστικά ενωμένες με την κεντρική Λευκωσία, ως Δημοτικό Διαμέρισμα στον Μητροπολιτικό Δήμο Λευκωσίας, και τη συνένωση πάλι ως δημοτικού διαμερίσματος, άλλων περιοχών του Στροβόλου με τον Δεύτερο Δήμο της Λευκωσίας που προτείνω που είναι ο Δήμος Λακατάμιας – Τσερίου και Κοινότητας του Συνοικισμού της Ανθούπολης.

Η προοπτική, είναι πιστεύω και η πιο ορθολογική προσέγγιση που από τη μια θα καθόριζε μια πολύ ομοιογενή περιοχή ως τον Δήμο τις Πρωτεύουσας και από την άλλη θα ενίσχυε τόσο την αναπτυξιακή προοπτική του δεύτερου Δήμου, με την προσθήκη πληθυσμού αλλά και επαγγελματικών υποστατικών.

Ο Δεύτερος Νέος Δήμος αφορά όπως είπαμε τη Λακατάμια , το Τσέριαλλά και την Κοινότητα του Συνοικισμού της Ανθούπολης. Ο Νέος Δήμος θα περιλαμβάνει την περιοχή δυτικά του οδικού άξονα Α1 που αποτελεί και φυσικό γεωγραφικό σύνορο με τις άλλες περιαστικές περιοχές της Λευκωσίας. Θα έχει πληθυσμό 47,138 χιλιάδες κατοίκους και θα έχει την κρίσιμη μάζα για ομοιογενοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών από τις οποίες θα προκύψουν σημαντικές εξοικονομήσεις.

Με βάση αυτό το σενάριο, η τεχνοοικονομική μελέτη καταδεικνύει εξοικονομήσεις της τάξης των 1.8 εκ Ευρώ.

Ο Τρίτος Δήμος ο οποίος προτείνεται για τη Λευκωσία είναι η περιαστική περιοχή που βρίσκεται ανατολικά του οδικού άξονα Α1 και αποτελείται από τους Δήμους Λατσιών και Γερίου. Θα είναι ένας Δήμος με 25,000 κατοίκους. Η συνένωση θα προκαλέσει συνέργειες που θα βελτιώσουν ραγδαία ιδιαίτερα την οικονομική κατάσταση στο Δήμο Λατσιών (ο οποίος έχει σημαντικά έξοδα σε μισθοδοσία) αλλά και την υποστελέχωση που αντιμετωπίζει ο Δήμος Γερίου.

Η δημιουργία Τέταρτου Νέου Δήμου της Επαρχίας Λευκωσίας, σχετίζεται με ένα νέο δεδομένο (το οποίο αφορά και άλλες επαρχίες), που είναι η βούληση αρκετών Κοινοτήτων να ενταχθούν σε Δημαρχούμενες περιοχές.

Πρωτοβουλία τοπικής κοινωνίας

Όταν αρχίσαμε αυτή την προσπάθεια, δήλωσα, και από κάποιους θεωρήθηκε αιρετικό, ότι κάποιος περιορισμένος αριθμός κοινοτήτων, είτε για γεωγραφικούς

είτε για πληθυσμιακούς λόγους θα έπρεπε να αποτελέσουν μέρος Δήμων για να δημιουργηθούν οι μίνιμουμ κρίσιμες μάζες που θα χρειάζονταν.

Στη συνέχεια, μέσω της διαβούλευσης και της δημόσιας συζήτησης η οποία ακολούθησε, αρκετές κοινότητες, η οποίες δεν περιλαμβάνονταν στον αρχικό μας σχεδιασμό, δήλωσαν την ετοιμότητα τους να ενταχθούν σε Νέους Δήμους, για να μπορούν να απολαύσουν τις συνέργειες που θα δημιουργούνταν μεταξύ τους, τους αυξημένους αναπτυξιακούς πόρους, και τις αυξημένες αρμοδιότητες που θα μπορούσε να τους παρέχει ένας νέος τοπικός Δήμος.

Ομολογώ ότι η εντατική ζύμωση που έγινε σε τοπικό επίπεδο, αλλά και η δική μου έκκληση στις Τοπικές Αρχές να δηλώσουν τις δικές τους τεκμηριωμένες προσεγγίσεις, έτυχε μεγαλύτερης ανταπόκρισης από αυτήν που ανέμενα. Η σοβαρή δουλειά που έγινε στην ετοιμασία του νομοσχεδίου, ο σεβασμός στην ταυτότητα της κάθε τοπικής οντότητας, ήταν κάτι το οποίο έτυχε αναγνώρισης και αρκετές κοινότητες, με δικές τους Πρωτοβουλίες αλλά και αποφάσεις των Κοινοτικών τους Συμβουλίων, που παραμέρισαν τους τοπικισμούς του παρελθόντος και έθεσαν ενώπιον μου τις δικές τους προτάσεις.

Μία από αυτές τις προτάσεις αφορούσε τη Δημιουργία ενός νέου Δήμου ο οποίος τηρεί όλα τα κριτήρια τα οποία είχαμε θέσει. Η πρωτοβουλία αυτή της ίδιας της τοπικής κοινωνίας δεν θα μπορούσε να περάσει απαρατήρητη έστω και αν άλλαζε κάπως τους σχεδιασμούς και τα σενάρια τα οποία προνοούνταν για την επαρχία Λευκωσίας. Είναι από αυτή την εισήγηση που προκύπτει και η εισήγηση μου για δημιουργία ενός Νέου Δήμου Νότιας Λευκωσίας – Ιδαλίου, ο οποίος θα επέλθει από τη συνένωση του Δήμου Ιδαλίου με τις Κοινότητες της Αλάμπρας, Λυμπιών, Νήσου, Πέρα Χωρίου και Ποταμιάς. Με τη συνένωση αυτή ο πληθυσμός του Ιδαλίου διπλασιάζεται από 10.466 κατοίκους σε 22.270 κατοίκους.

Είναι μια περιοχή η οποία λόγω του ξεχωριστού, δικού της κοινωνικού και αναπτυξιακού προφίλ, θεωρείται και πολεοδομικά μια ενιαία περιοχή, με το δικό της τοπικό σχέδιο. Είναι επίσης ένα σύμπλεγμα μεγάλων κοινοτήτων που συνεργάζονται ήδη σε αρκετούς τομείς και η μετάβαση τους σε Δήμο θα προσδώσει μεγάλες προοπτικές σε ένα νέο αγροβιομηχανικό δήμο νοτίως της Λευκωσίας.

Συμπερασματικά, η εισήγηση του ΥΠΕΣ στη Βουλή θα είναι να υπάρξουν 4 Νέοι Δήμοι στην Επαρχία Λευκωσίας οι οποίοι θα προκύψουν από την συνένωση 16 υφιστάμενων τοπικών αρχών (10 Δήμων και 6 Κοινοτήτων). Με την προσθήκη των Κοινοτήτων οι κάτοικοι σε δημαρχούμενες περιοχές θα αυξηθούν κατά 13,560, από 255 χιλιάδες που είναι σήμερα σε 270 χιλιάδες κατοίκους και θα ανέρχονται στο

83% του συνόλου των κατοίκων της Επαρχίας σε σχέση με 78% σήμερα.

Λεμεσός

Η Επαρχία Λεμεσού αποτελείται σήμερα από 6 Δήμους. Υπάρχουν επίσης σημαντικές περιαστικές περιοχές που δεν υπάγονται σε Δήμους, με μεγάλους πληθυσμούς οι οποίες γνωρίζουν μάλιστα πολύ μεγάλη τουριστική και οικιστική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια.

Και στην επαρχία Λεμεσού ο κατακερματισμός έχει οδηγήσει σε ανομοιογένεια όσον αφορά τις πολιτικές, υψηλά κόστη υπηρεσιών, αλλά στερεί στις πλείστες περιοχές την προοπτική μιας ενιαίας και βιώσιμης ανάπτυξης όπως και περισσότερα αναπτυξιακά κονδύλια.

Αναμφίβολα, η δημιουργία μεγαλύτερων Δήμων στην περιοχή θα ομογενοποιήσει τις παρεχόμενες στους πολίτες υπηρεσίες, θα μειώσει το κόστος των υπηρεσιών, αλλά και θα ενισχύσει σημαντικά την αναπτυξιακή προοπτική αρκετών περιοχών.

Ο Πρώτος Νέος Δήμος ο οποίος προτείνεται θα είναι αποτέλεσμα της συνένωσης του Δήμου Λεμεσού με το Δήμο Μέσα Γειτονιάς (Δήμος Λεμεσού) και την κοινότητα Τσερκέζ Τσιφτλίκ . Ο Νέος αυτός Δήμος θα έχει πληθυσμό 115.527 χιλιάδες κατοίκους με πυκνότητα σχεδόν 3000 άτομα ανά τ.χλμ, θα είναι δηλαδή ένας από τους πιο πυκνοκατοικημένους δήμους της Κύπρου, με 18,000 επαγγελματικά υποστατικά που τον καθιστούν οικονομικά δυνατό.

Με βάση την τεχνοοικονομική μας μελέτη, θα προκύψουν πολύ σημαντικές εξοικονομήσεις, της τάξης των 5.3 εκ. Ευρώ οι οποίες θα μείνουν στον δήμο προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

Ο Δεύτερος Δήμος ο οποίος προτείνεται είναι ο Δήμος της Ανατολικής Λεμεσού ο οποίος θα αποτελείται από τους Δήμους Αγίου Αθανασίου, Γερμασόγειας, και τις κοινότητες Αγίου Τύχωνα, Μουτταγιάκκας, Αρκούντας, Φοινικαρίων και Αρμενοχωρίου.

Η Ενοποίηση των πιο πάνω οντοτήτων σε ένα Νέο Ενιαίο Δήμο θα δημιουργήσει το θεσμικό και αναπτυξιακό υπόβαθρο ώστε ο Νέος Δήμος να καταστεί μια από τις πιο δυναμικές περιαστικές περιοχές με τεράστια προοπτική τουριστικής, αλλά και πληθυσμιακής ανάπτυξης.

Ο Νέος Δήμος θα έχει πέραν των 35,000 κατοίκων με τις εξοικονομήσεις να ανέρχονται στα 2.6 εκ. Ευρώ.

Η Εισήγηση μου είναι όπως ο Τρίτος Νέος Δήμος της Επαρχίας Λεμεσού θα είναι ο Δήμος της Δυτικής Λεμεσού, ο οποίος θα έχει επίκεντρο τον Ύψωνα και θα ενοποιήσει τις περιαστικές περιοχές της πόλης πέριξ αυτού, με τη συνένωση των Κοινοτήτων Ασώματου, Σωτήρας, Ερήμης, Κολοσσίου, Τραχωνίου, Επισκοπής, Καντού και Ακρωτηρίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι και σε αυτή την περίπτωση, η πρωτοβουλία ήλθε από την ίδια την τοπική κοινωνία, με τις πλείστες Κοινότητες να εξασφαλίζουν και αποφάσεις των Κοινοτικών τους Συμβουλίων.

Ο Νέος Δήμος πληθυσμιακά θα έχει 28.828 κατοίκους περίπου με το δικό του, ομοιογενές, κοινωνικοοικονομικό και αναπτυξιακό προφίλ και προοπτική.

Τα οφέλη για τις κοινότητες είναι προφανή αφού με ελάχιστες εξαιρέσεις, με τα σημερινά δεδομένα, καμία από αυτές δεν θα μπορέσει από μόνη της να έχει επαρκή στελέχωση και οικονομικά δεδομένα που θα επιτρέψουν ένα αειφόρο αναπτυξιακό σχεδιασμό για την περιοχή. Με το Νέο Δήμο αλλά και τα νέα γεωγραφικά δεδομένα που προκύπτουν και δεδομένης της βιομηχανικής περιοχής του Ύψωνα, η αναπτυξιακή προοπτική για την περιοχή είναι ιδιαίτερα σημαντική, ιδιαίτερα στον τομέα της αγροβιομηχανίας και οικοτουρισμού αλλά αυτές θα πραγματοποιηθούν μόνο υπό ένα ενιαίο Δήμο.

Οι εξοικονομήσεις οι οποίες προκύπτουν σε σχέση με το σενάριο αυτό από την μελέτη φτάνουν τις 443,000 ευρώ.

Ο Δήμος Κάτω Πολεμιδιών και η Κοινότητα των Πάνω Πολεμιδιών έχουν προβληματήσει σε σχέση με την γεωγραφική διάσταση της μεταρρύθμισης. Μελετήθηκε το σενάριο συνένωσης των Πολεμιδίων (Άνω και Κάτω) είτε με τον Ύψωνα είτε με την Λεμεσό. Στην πρώτη περίπτωση, η προσθήκη των 7 κοινοτήτων θα ήταν αδόκιμη αφού αυτό θα δημιουργούσε δυσχέρειες στην λειτουργία των οργάνων του νέου Δήμου ενώ θα αλλοίωνε το αναπτυξιακό προφίλ της περιοχής της Δυτικής Λεμεσού.

Η συνένωση των Πολεμιδιών με τη Λεμεσό και Μέσα Γειτονιά θα ήταν πιο ορθολογική στα πλαίσια ενός Μητροπολιτικού Αστικού Δήμου, και θα δημιουργούσε μεν ιδιαίτερα σημαντικές εξοικονομήσεις με βάση τη μελέτη, οι οποίες όμως θα περιορίζονταν ενδεχομένως από την μεγάλη γεωγραφική επέκταση καθώς και από το μέγεθος του Δήμου.

Κατ’ επέκταση, και λαμβάνοντας πολύ σοβαρά υπόψη και τις ευρύτερες

συναινέσεις οι οποίες δημιουργήθηκαν στην επαρχία Λεμεσού για τη γεωγραφική διάσταση της μεταρρύθμισης, και για αυτή την εποικοδομητική τους στάση θα ήθελα να ευχαριστήσω, η εισήγηση είναι ο Δήμος Πολεμιδιών ενωθεί με τα Πάνω Πολεμίδια αυξάνοντας τον πληθυσμό στις 26,000 κατοίκων, παρόμοιου πληθυσμού με τους Δήμους Ανατολικής και Δυτικής Λεμεσού.

Σε περίπτωση που κριθεί ότι τα Πάνω και Κάτω Πολεμίδια θα ήταν καλύτερο να συγχωνευτούν με την Λεμεσό, η κυβέρνηση δεν θα είχε ένσταση.

Συμπερασματικά, η εισήγηση του ΥΠΕΣ για την επαρχία Λεμεσού είναι όπως δημιουργηθούν 4 νέοι Δήμοι οι οποίοι θα προκύψουν από τη συνένωση 18 τοπικών αρχών (6 Δήμων και 15 κοινοτήτων). Με την προσθήκη των Κοινοτήτων οι κάτοικοι στις δημαρχούμενες περιοχές τις επαρχίας αυξάνονται κατά 32,000, από 177,000 σε 209,000 κατοίκους, με το 89% των κατοίκων της Λεμεσού να διαμένει πλέον σε δημαρχούμενες περιοχές σε σχέση με το 75% σήμερα.

Λάρνακα

Στην Επαρχία της Λάρνακας υπάρχουν σήμερα 6 Δήμοι με σημαντικές ανομοιογένειες μεταξύ τους. Πολεοδομικά, η ανάπτυξη της περιοχής τις τελευταίες δεκαετίες έχει δημιουργήσει μια ενιαία οικονομική και οικιστική περιοχή μεταξύ του κέντρου (Λάρνακα, Λιβάδια) και Αραδίππου (βόρεια). Η οικιστική διαφοροποίηση των ορίων μεταξύ των τριών δήμων δεν είναι ορατή επί του εδάφους αλλά μόνο επί των γραμμών του διοικητικού χάρτη.

Ο Δήμος Μενεού – Δρομολαξιάς (στα Δυτικά), είναι ένας Δήμος με διαφορετικό κοινωνικό και αναπτυξιακό προφίλ, με οικιστική κυρίως ανάπτυξη προς τα δυτικά, ο οποίος διαχωρίζεται γεωγραφικά από την κύρια οικιστική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής με το φυσικό σύνορο της Αλυκής Λάρνακας και των προστατευόμενων περιοχών natura πέριξ αυτής.

Με βάση τα πιο πάνω η εισήγηση είναι για τη δημιουργία ενός Μητροπολιτικού Δήμου στη Λάρνακα με την συνένωση της Λάρνακας, της Αραδίππου, των Λιβαδιών, και της Ορόκλινης. Ο νέος δήμος αποτελεί ουσιαστικά ένα πολεοδομικό συγκρότημα λόγω των εκ των πραγμάτων ενοποιημένων αναπτύξεων. Η προοπτική ανάπτυξης του Δήμου είναι τεράστια λόγω και του νέου Σχεδίου Περιοχής η οποία αρχίζει από το Κέντρο της Λάρνακας, περνά από τα Διυλιστήρια και συνεχίζει βόρεια, καταλήγοντας στην περιοχή της Λίμνης της Ορόκλινης.

Αυτή η προοπτική είναι πιστεύω είναι και ο λόγος που το Κοινοτικό Συμβούλιο της Βορόκληνης και το Δημοτικό Συμβούλιο Λιβαδιών ζήτησαν ένταξη του σε Νέο Δήμο με την Λάρνακα, κάτι που ομολογώ δεν ήταν στους σχεδιασμούς μας. Αυτή η

ενιαία αναπτυξιακή προοπτική είναι λογικό να συμπλέει με ενιαία διοικητική δομή και αυτό ήταν το κύριο συστατικό που καθόρισε την δική μου εισήγηση.

Ο Νέος Μητροπολιτικός Δήμος Λάρνακας θα αποτελείται από 85,036 κατοίκους, και θα είναι ο τρίτος σε πληθυσμό Δήμος στην Κύπρο. Με βάση τις εκτιμήσεις μας υπολογίζονται εξοικονομήσεις της τάξης των 8 περίπου εκ. Ευρώ ανά έτος.

Δεδομένης της πρώτης εισήγησης, η εισήγηση για τον Δεύτερο δήμο της επαρχίας Λάρνακας είναι όπως αυτός αποτελείται από τον Δήμο Δρομολαξιάς – Μενεού, και τις Κοινότητες Κίτι, Περβόλια, και Τερσεφάνου. Ο Νέος Δήμος θα είναι μικρότερος του Μητροπολιτικού (όπως και στις άλλες επαρχίες) αλλά θα είναι ένας Δήμος οποίος θα έχει την κρίσιμη μάζα να είναι βιώσιμος, με τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τη δική του προοπτική ανάπτυξης. Τόσο πληθυσμιακά όσο και σε έκταση, θα αποτελέσει ένα διπλάσιο Δήμο σε σχέση με τον υφιστάμενο με πληθυσμό με 15,249 κατοίκους.

Και όσον αφορά την περίπτωση της Λάρνακας, η προοπτική δημιουργίας ενός μεγάλου Μητροπολιτικού Δήμου δημιούργησε κάποιες επιφυλάξεις οι οποίες έχουν εκφραστεί στο δημόσιο διάλογο, όπως και στην Λευκωσία αλλά και Λεμεσό. Ότι ένας μεγάλος μητροπολιτικός δήμος στη Λάρνακα ενδεχομένως να αντιμετώπιζε διοικητικές δυσλειτουργίες. Κάποιες ανησυχίες που εκφράζονται και στην ίδια την τεχνοοικονομική μελέτη.

Σε περίπτωση που κριθεί ότι αυτές οι ανησυχίες υπερτερούν του οφέλους που μπορεί να προκύψει από τον Μητροπολιτικό Δήμο Λάρνακας, τότε η εναλλακτική θα ήταν το πρώτο σενάριο το οποίο προτείνεται αυτούσια από την ίδια την μελέτη. Δηλαδή όπως ο Δήμος Λάρνακαςαποτελείται από τη Λάρνακα, τα Λιβάδια και το Μενεού η οποία θα ενοποιούσε και το δυτικό παραλιακό μέτωπο της επαρχίας. Θα είναι ένας Δήμος των 65,000 κατοίκων με τις εξοικονομήσεις που προκύπτουν να είναι της τάξης των 4.2 εκ. Ευρώ.

Σε αυτή την περίπτωση ο δεύτερος δήμος της Λάρνακας θα αποτελείτο από την Αραδίπου, τα Κελλιά, τους Τρούλους, και την Ορόκλινη, με πληθυσμό 27,000 κατοίκους περίπου, με δυνατή προοπτική ανάπτυξης και κρίσιμη μάζα παρόμοια με τους πλείστους περιαστικούς δήμους της Κύπρου.

Όσον αφορά τους υφιστάμενους Δήμους Π. Λευκάρων και Αθηαίνου είναι δύο Δήμοι με ιδιαίτερους περιορισμούς. ο Δήμος των Πάνω Λευκάρων στα Δυτικά είναι απομονωμένος από τον κύριο άξονα της ανάπτυξης, όπως απομονωμένος είναι και στα βορειοανατολικά ο ημικατεχόμενος Δήμος της Αθηαίνου. Και οι δύο δήμοι έχουν πολύ μικρό πληθυσμό.

Εκ των πραγμάτων, η ουσιαστική αντιμετώπιση της διοικητικής βιωσιμότητας, αναπτυξιακής προοπτικής και ουσιαστικής μείωσης της ανομοιομορφίας μεταξύ των Δήμων της επαρχίας, θα ήταν εφικτή μόνο με την συνολική ένταξη όλων των Κοινοτήτων της Επαρχίας σε Δήμους, κάτι το οποίο δεν εξετάζεται σε αυτό το στάδιο.

Κατ΄ επέκταση, και με βάση τους πιο πάνω περιορισμούς, η μόνη επιλογή για τον Δήμο Λευκάρων είναι η διεύρυνση του με τη Βάβλα, τον Δελίκηπο, τον Κάτω Δρυ, τα Κάτω Λεύκαρα και τον Κόρνο. Ο πληθυσμός του Νέου Δήμου αυξάνεται από 762 άτομα σε 3177, δηλαδή κατά 316% ενώ η έκταση του αυξάνεται περίπου κατά 50%. Η συνένωση αυτών των οντοτήτων βελτιώνει τα ίδια έσοδα του Νέου Δήμου, τα οποία θα συνεχίσουν φυσικά να υπολείπονται των λοιπών δήμων, ενώ οι κατά κεφαλήν δαπάνες του δήμου σημειώνουν και αυτές ουσιαστική βελτίωση.

Σημαντική επίσης είναι η βελτίωση του κόστους της παροχής υπηρεσιών που σήμερα στα πάνω Λεύκαρα αγγίζουν τα 530 ευρώ ανά άτομο ενώ σε κάποιες από τις γειτονικές κοινότητες υπερβαίνουν τα 1000 ευρώ. Ο Νέος Δήμος λόγω των οικονομιών κλίμακας αναμένεται να έχει μέσο κατά κεφαλή κόστος υπηρεσιών κοντά στα 350 ευρώ που ισοδυναμούν με μείωση της τάξης των 180 ευρώ ανά άτομο τον χρόνο για τα πάνω Λεύκαρα και πολύ περισσότερο για κάποιες άλλες κοινότητες.

Πρόκειται για τις μεγαλύτερες βελτιώσεις οικονομιών κλίμακας που παρουσιάζονται σε όλα τα σενάρια συνένωσης Δήμων με βάση την τεχνοοικονομική μελέτη. Οι συνολικές εξοικονομήσεις υπολογίζονται στις 300 χιλ ευρώ το έτος που είναι σημαντικές για το μέγεθος του πληθυσμού.

Ο απομακρυσμένος ημικατεχόμενος Δήμος της Αθηαίνου, βόρεια της επαρχίας, ένας Δήμος με μικρό πληθυσμό που καλύπτει όμως μια σχετικά μεγάλη περιοχή, με τους περιορισμούς που συνεπάγεται. Η μόνη γεωγραφικά κοντινή σε αυτό τοπική αρχή είναι η Κοινότητα του Αβδελερού. Ο Νέος Δήμος Αθηαίνου που θα προκύψει από τη συνένωση με το Αβδελερό δεν αναμένεται να έχει ουσιαστικές εξοικονομήσεις, ούτε και μεγάλη διοικητική επάρκεια σε σχέση με τους άλλους Δήμους και θα αποτελείται από 5,235 κατοίκους.

Καταληκτικά για την Επαρχία της Λάρνακας, όπως ανέφερα και πιο πάνω, τα γεωγραφικά αλλά και πληθυσμιακά δεδομένα περιορίζουν τις επιλογές μας. Η πρόταση μας είναι όπως δημιουργηθούν 4 Νέοι Δήμοι από τη συνένωση 18 Τοπικών Αρχών (6 Δήμων και 10 Κοινοτήτων), κάτι που θα αυξήσει και τον πληθυσμό των δημαρχούμενων περιοχών της επαρχίας κατά 17,714 κατοίκους. Οι κάτοικοι των δημαρχούμενων περιοχών της Επαρχίας αυξάνονται από το 63% στο 76% του συνόλου.

Πάφος

Στην Επαρχία Πάφου υπάρχουν σήμερα 4 Δήμοι. Με εξαίρεση τον Δήμο Πάφου που έχει ικανοποιητικό πληθυσμό, οι άλλοι δήμοι έχουν πολύ μικρό πληθυσμό και χαμηλή διοικητική ικανότητα.

Ο Δήμος Γεροσκήπου είναι ένας πολύ μικρός Δήμος με έκταση κάτω από 8 τ. χλμ σε σχέση με τον μέσο όρο των υφιστάμενων δήμων που είναι 39 τ. χλμ. Ο πληθυσμός του είναι κάτω από 8,000 κατοίκους, που αναλογεί μόλις στο 5.6% των κατοίκων της επαρχίας ενώ το Δημαρχείο της Γεροσκήπου απέχει μόνο 3.7 χλμ από το Δημαρχείο της Πάφου. Το δε μέτωπο τουριστικής ανάπτυξης της Γεροσκήπου είναι γεωγραφικά ενωμένο με αυτό της Πάφου.

Ο Δήμος της Πέγειας είναι ακόμη πιο μικρός, με μια από τις πιο χαμηλές πληθυσμιακές πυκνότητες στην Κύπρο ενώ μεταξύ της Πέγειας και της Πάφου και κατά μήκος του παραλιακού μετώπου παρεμβάλλονται κοινότητες με πολύ μεγαλύτερο πληθυσμό.

Το κόστος υπηρεσιών στους Δήμους Γεροσκήπου και Πέγειας είναι ιδιαίτερα υψηλό για τους δημότες τους, ενώ οι Κοινότητες κατά μήκος του παραλιακού μετώπου, λόγω μεγέθους και γεωγραφικής τοποθεσίας αδικούνται και στερούνται αναπτυξιακών δυνατοτήτων και των κονδυλίων με το να παραμένουν υπό το καθεστώς της κοινότητας. Επίσης, στερείται και η ίδια η περιοχή την δυνατότητα ενός πιο ενιαίου αναπτυξιακού σχεδιασμού με συνέργειες προς όφελος όλων.

Ο Δήμος της Πόλης Χρυσοχούς είναι ο πιο απομονωμένος γεωγραφικά Δήμος της Κύπρου με πολύ λιγότερους κατοίκους ακόμη και από αρκετές κοινότητες της Πάφου.

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, η εισήγηση για τον Πρώτο Νέο Δήμοστην Επαρχία Πάφου είναι όπως ο Νέος Δήμος Πάφου προκύψει από την συνένωση των Δήμων Πάφου, Γεροσκήπου, με την προσθήκη των κοινοτήτων Αχέλια, Τίμη νοτιοανατολικά μέχρι το αεροδρόμιο, αλλά και τα Κονιά που είναι η φυσική προέκταση της πόλης της Πάφου στα ανατολικά.

Η συνένωση αυτή αδιαμφισβήτητα θα βελτιώσει τις οικονομικές επιδόσεις των δύο Δήμων λόγω της εγγύτητας αλλά και της ψηλής πυκνότητας πληθυσμού ενώ θα οδηγήσει σε μια πολύ πιο αποτελεσματική διαχείριση των αστικών τοπικών υποθέσεων μέσα από ένα ενιαίο αναπτυξιακό προϋπολογισμό και ομογενοποίηση των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Ο νέος Δήμος θα έχει πληθυσμό 45,000 κατοίκων περίπου με πέραν των 5,000 κατοικιών και 6,000 επαγγελματικών υποστατικών ενώ θα αντιπροσωπεύει περίπου το 50% περίπου των κατοίκων της Επαρχίας Πάφου.

Ιδιαίτερα επωφελής θα είναι η συνένωση για την Γεροσκήπου η οποία λόγω του μικρού της μεγέθους και έλλειψης οικονομιών κλίμακας δαπανά σε υπηρεσίες 150 ευρώ ανά κάτοικο ανά έτος περισσότερα από τον Δήμο Πάφου. Με τις οικονομίες κλίμακας που θα προκύψουν το κατά κεφαλή κόστος των υπηρεσιών ανά κάτοικο της Γεροσκήπου θα μειωθεί πέραν των 100 ευρώ σε σχέση με σήμερα που αντιστοιχεί σε μείωση της τάξης του 23%. Με τη συνένωση των υπηρεσιών του νέου Δήμου, το προσωπικό του νέου Δήμου λόγω και πάλιν των οικονομιών κλίμακας θα αυξηθεί κατά 1.8 υπαλλήλους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο για την περιοχή της Γεροσκήπου.

Οι περιοχές που θα ενωθούν με την Πάφο επωφεληθούν πολύ περισσότερο και από αυξημένα κονδύλια αλλά και ένα ενιαία αναπτυξιακό και τουριστικό σχεδιασμό. Οι συνολικές εξοικονομήσεις θα ξεπερνούν το 1.25 εκ.

Ο Νέος Δήμος Πάφου θα είναι πολύ ισχυρός και οικονομικά βιώσιμος, με μεγάλο ποσοστό ενδοδημοτικής συνοχής που θα είναι σε θέση να αντλεί περισσότερα Ευρωπαϊκά κονδύλια, να προγραμματίζει και να υλοποιεί ολοκληρωμένες πολιτικές για το σύνολο της πόλης.

Ως προς το Δεύτερο Δήμο της Επαρχίας Πάφου, η εισήγηση αφορά την συνένωση της Πέγειας με τις όμορες Κοινότητες Έμπας, Λέμπας, Κισσόνεργας και Χλώρακας

(Δήμος Δυτικής Πάφου).

Ο Νέος Δήμος θα έχει πληθυσμό 17,000 κατοίκων, κάτι που συνεπάγεται αύξηση πληθυσμού κατά 76%, ενώ η έκταση θα μεγαλώσει κατά 23%, κάτι που θα επιφέρει ενοποίηση του παραλιακού μετώπου μέχρι τα δυτικά όρια του Δήμου Πάφου, κάτι ιδιαίτερα σημαντικό για την Επαρχία.

Η συνένωση αυτή θα οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση των υπηρεσιών των κατοίκων των κοινοτήτων, σε πολλαπλασιασμό των κονδυλίων ανά κάτοικο, αλλά το πιο σημαντικό θα προσφέρει τεράστιες δυνατότητες ενιαίας τουριστικής ανάπτυξης κατά μήκος του παραλιακού μετώπου, εκμεταλλευόμενη και τις συνέργειες οι οποίες θα προκύψουν με τον όμορο δήμο Πάφου. Ο δε αριθμός των επαγγελματικών υποστατικών του Νέου Δήμου θα τριπλασιαστεί και θα αγγίξει τα 1700, καταδεικνύοντας ότι ο νέος δήμος θα είναι ισχυρός και οικονομικά βιώσιμος.

Όσον αφορά το μέσο κατά κεφαλήν κόστος παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες η διεύρυνση του πληθυσμού θα οδηγεί σε σημαντικές εξοικονομήσεις, ειδικά για τους κάτοικους του Δήμου Πέγειας για τους οποίους το κόστος των παρεχομένων υπηρεσιών αναμένεται να μειωθεί γύρω στο 40% ή 300 ευρώ τον χρόνο. Οι συνολικές εξοικονομήσεις που θα προκύψουν θα ανέρχονται σε πέραν των 2.5 εκ. Ευρώ ετησίως.

Η δημιουργία δύο δήμων στα Νότια της Επαρχίας Πάφου είναι κατά την άποψη μου η πιο ορθή υπό τις περιστάσεις επιλογή. Περαιτέρω κατακερματισμός θα οδηγούσε αναμφίβολα σε παρόμοιες με την σημερινή κατάσταση στρεβλώσεις και δεν θα προέκυπταν ουσιαστικές εξοικονομήσεις.

Η δεύτερη επιλογή θα ήταν η δημιουργία ενός Δήμου από την Πέγεια μέχρι το αεροδρόμιο, που είναι και το σενάριο που σύμφωνα με τη μελέτη μας αποδίδει τις περισσότερες εξοικονομήσεις. Σε μια τέτοια περίπτωση όμως θα προέκυπταν προβλήματα ενδοδημοτικής συνοχής λόγω ανομοιογενών σήμερα περιοχών, συντονισμού και οργάνωσης.

Όσον αφορά τον Δήμο Πόλης Χρυσοχούς, δεν υπάρχουν πολλές εναλλακτικές επιλογές. Η μόνη επιλογή είναι, όπως και στην περίπτωση των Λευκάρων, η διεύρυνση του πληθυσμιακού του μεγέθους ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία ενός πιο ισχυρού Δήμου που θα παρέχει πιο ποιοτικές υπηρεσίες προς τους πολίτες και να συμβάλλει καλύτερα στην ανάπτυξη της περιοχής.

Η εισήγηση είναι όπως ο Δήμος Πόλης Χρυσοχούς συνενωθεί με τις όμορες κοινότητες Αργάκα, Μακούντα, Χρυσοχούς, Γουδί, Πελαθούσα, Κινούσα και

Περιστερώνα (Δήμος Πόλης Χρυσοχούς). Η περαιτέρω διεύρυνση με άλλες Κοινότητες ενδεχομένως να οδηγούσε σε ένα δυσλειτουργικό σχήμα με μεγάλο αριθμό μικρών κοινοτήτων σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους.

Ο πληθυσμός του νέου Δήμου θα διπλασιαστεί, και τα επαγγελματικά υποστατικά θα αυξηθούν κατά 30% περίπου. Οι Κοινότητες θα επωφεληθούν σημαντικά από τα κατά πολύ αυξημένα έσοδα ανά κάτοικο αλλά και από επιπλέον υπηρεσίες τις οποίες θα μπορεί να παρέχει ο νέος Δήμος. Η αύξηση του πληθυσμού θα οδηγήσει στη μείωση του μέσου κατά κεφαλήν κόστους λειτουργίας του νέου Δήμου που υπολογίζεται πέριξ του 14%. Οι συνολικές εξοικονομήσεις θα ανέλθουν στις 700,000 χιλιάδες ευρώ περίπου που είναι σημαντική για την περιοχή με δεδομένο το πληθυσμό της και θα απελευθερώσει πόρους για ανάπτυξη και βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων.

Συμπερασματικά για την Επαρχία Πάφου προτείνεται η συνένωση 19 τοπικών αρχών (4 Δήμων και 15 κοινοτήτων) σε 3 Νέους Δήμους. Οι κάτοικοι των δημαρχούμενων περιοχών θα αυξηθούν κατά 18,454 άτομα, από 46,741 κατοίκους σε 65,195 κατοίκους, μια αύξηση που αναλογεί σε 39% του πληθυσμού των δημαρχούμενων περιοχών της Επαρχίας. Οι κάτοικοι της επαρχίας θα διαμένουν κατά 74% σε δημαρχούμενες περιοχές σε σχέση με το 53% σήμερα.

Ελεύθερη Αμμόχωστος

Η επαρχία της Ελεύθερης Αμμοχώστου αποτελείται από 4 Δήμους με συνολικό πληθυσμό γύρω στις 30,000 κατοίκους, και 5 κοινότητες με συνολικό πληθυσμό της 17,136.

Στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου, μετά την ολοκλήρωση της μελέτης, έγιναν αρκετές τοπικές ζυμώσεις, συχνά με εντάσεις, και αφιερώσαμε πολύ χρόνο να ακούσουμε την τοπική κοινωνία και τους εκπροσώπους της.

Τα θετικά που προέκυψαν από αυτή την προσπάθεια είναι ότι καταφέραμε να πείσουμε ότι η μεταρρύθμιση χρειάζεται και ότι η μεταρρύθμιση θα πρέπει να περιλαμβάνει και συνενώσεις.

Από τη συζήτηση προέκυψε επίσης η απαίτηση των χωριών της περιοχής όπως αποτελέσουν και αυτές μέρη δήμων, για να έχουν εξουσίες, πόρους και αρμοδιότητες που θα τους δώσουν μια διαφορετική προοπτική. Δείγμα ωρίμανσης της τοπικής κοινωνίας. Δυστυχώς όμως παρέμειναν οι τοπικιστικές αντεγκλήσεις όσον αφορά την γεωγραφική κατανομή.

Με βάση τα πιο πάνω, θεωρώ ότι οφείλω να εισηγηθώ αυτό που θεωρώ το πιο

ορθολογικό και δομικά ορθό σενάριο.

Το σενάριο που προτείνω είναι η δημιουργία ενός Δήμου που θα αποτελείται από τους τέσσερεις σχετικά μικρούς υφιστάμενους δήμους της περιοχής. Δηλαδή από το Παραλίμνι, την Αγία Νάπα, την Σωτήρα και την Δερύνεια. Επίσης, και με βάση τη μελέτη, το σενάριο αυτό προσφέρει τις περισσότερες εξοικονομήσεις, της τάξης των 7 εκ. Ευρώ ετησίως

Αυτό το Σενάριο είναι αυτό που κατά την άποψη μου θα επιφέρει όχι μόνο ένα ισχυρό και βιώσιμό, ομοιογενή δήμο αλλά θα δημιουργήσει και μια πολύ ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική, ιδιαίτερα τουριστική, στο σύνολο της περιοχής. Θα συμβάλει επίσης ουσιαστικά και στην άμβλυνση και των οικονομικών ανισοτήτων μεταξύ των τουριστικά αναπτυγμένων Δήμων της Αγίας Νάπας και του Παραλιμνίου, σε σχέση με την Σωτήρα και τη Δερύνεια, η οποία οικιστικά είναι ενωμένη με το Παραλίμνι.

Σε αυτές τις περιοχές, θα δοθεί μια νέα προοπτική ανάπτυξης λόγω και της περιορισμένης γεωγραφικής έκτασης του Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας που με τα υφιστάμενα τους όρια έχουν μια πολύ πιο περιορισμένη δυναμική βιώσιμης ανάπτυξης.

Η συνένωση των τεσσάρων οντοτήτων διασφαλίζει και την χάραξη μιας ενιαίας στρατηγικής με σημαντικές συνέργειες, χωρίς να μπαίνουν θέματα αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ περιοχών που εν τη ουσία είναι γεωγραφικά και αναπτυξιακά ενωμένες, με το ίδιο αναπτυξιακό προφίλ και το ίδιο τοπικό σχέδιο, αλλά των οποίων η υλοποίηση της εφαρμογής πολιτικών, αντί να είναι ομοιογενής και με συνέργειες, να είναι κατακερματισμένη και εν πολλοίς στρεβλή.

Είναι χαρακτηριστικό των συνεργειών μεταξύ των υφιστάμενων οντοτήτων, είναι ότι οι ίδιοι οι Δήμοι Παραλιμνίου, Αγίας Νάπας και Δερύνειας απαίτησαν την δημιουργία ενός ενιαίου τοπικού σχεδίου. Η κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας τις συνέργειες για την περιοχή ανταποκρίθηκε στην απαίτηση και το τοπικό σχέδιο, βρίσκεται στα τελικά στάδια διεκπεραίωσης του. Η εφαρμογή και η υλοποίηση αυτού του σχεδίου, ορθολογικά θα πρέπει να υλοποιηθεί επίσης από μια ενιαία πολεοδομική αρχή ανάπτυξης. Η πολεοδομική πολιτική όπως και άλλες μεταξύ ομοιογενών και όμορων περιοχών, πρέπει να γίνεται με τρόπο ομοιόμορφο από μια υπηρεσία και όχι ανομοιογενώς και εν δυνάμει ανταγωνιστικώς, κάτι που μπορεί να δημιουργήσει και προβλήματα εφαρμογής του νόμου.

Το ίδιο ισχύει και για άλλες υπηρεσίες όπως για παράδειγμα η δημοτική αστυνομία. Θα πρέπει να υπάρχει άλλη δημοτική αστυνομία για την ενοποιημένη

οικιστική με το Παραλίμνι περιοχή της Δερύνειας ενώ άλλη για τις δύο κατ΄εξοχήν τουριστικές περιοχές του Πρωταρά και της Αγίας Νάπας; Ο τουρίστας θα καλείται να εξυπηρετηθεί από μία ενιαία τουριστική αστυνομία, η οποία θα είναι και πιο αποτελεσματική και με ευρύτερο πεδίο δράσης παρά αν περιορίζεται στα στενά όρια των υφιστάμενων δήμων ως έχουν σήμερα.

Θέλω επίσης να αναφερθώ στο branding. Το branding δεν είναι συνυφασμένο με διοικητικές δομές αλλά με το όνομα της περιοχής ή του αξιοθέατου το οποίο επισκέπτεται ο ταξιδιώτης. Η Χαλκιδική δεν αποτελεί ξεχωριστή δημοτική αρχή, ούτε και η ανταγωνιστική προς εμάς Ίπιζα η οποία αποτελείται από 5 εντελώς άγνωστες στον κόσμο δημοτικές αρχές.

Επίσης είναι αυτονόητο ότι με την μεταρρύθμιση καμία περιοχή δεν θα χάσει το όνομα της, Ούτε Δήμος ούτε Κοινότητα. Η Έγκωμη θα παραμείνει Έγκωμη με το δικό της δημοτικό διαμέρισμα ενώ το Κάστρο του Κολοσσίου θα συνεχίσει να βρίσκεται στο Κολόσσι.

Αναγνωρίζοντας όμως τις σχετικές ευαισθησίες αλλά και την συνεισφορά των τουριστικών περιοχών της Κύπρου στον τουρισμό, ο νέος αυτός δήμος προτείνω να ονομαστεί Δήμος Αγίας Νάπας – Πρωταρά που αποτελεί και το brand της περιοχής.

Όπως ανάφερα και για την περίπτωση της Λευκωσίας αλλά και της Λεμεσού, η μεγάλη προσπάθεια που έγινε για να γίνει μια σωστή μεταρρύθμιση, αλλά και η ζύμωση η οποία ακολούθησε σε τοπικό επίπεδο, οδήγησε αρκετές κοινότητες συναινετικά και από μόνες τους να δηλώσουν, με αποφάσεις και των δικών τους Κοινοτικών Συμβουλίων, την πρόθεση είτε να καταστούν είτε να ενωθούν σε Δήμους.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση των χωριών της Επαρχίας Αμμοχώστου όπου οι κοινότητες της περιοχής εξέφρασαν την βούληση τους για να ενωθούν κάτω από μία διοικητική δομή, σε ένα Νέο, Αγροτικό Δήμο της περιοχής, κάτι το οποίο αρχικά δεν είχαμε μελετήσει και ανεξάρτητα αν μετά οι τοπικοί σχεδιασμοί άλλαξαν.

Εξού και η εισήγηση του Υπουργείου για δημιουργία δεύτερου, αγροτικού δήμου στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου, αποτελούμενη από τις Κοινότητες Αυγόρου, Λιοπετρίου, Φρενάρους, Αχερίτου και Άχνας, (Δήμος Κοκκινοχωρίων) με σημαντικό πληθυσμό της τάξης των 17,136 κατοίκων, σε γεωγραφική εγγύτητα, αλλά και με παρόμοιο κοινωνικοοικονομικό αλλά και αναπτυξιακό προφίλ.

Η δημιουργία ενός δήμου αποτελούμενη από αυτές τις κοινότητες θα διασφαλίσει

αναμφίβολα σημαντικούς επιπλέον πόρους για τους κατοίκους των εν λόγω κοινοτήτων, καθώς και την δυνατότητα άντλησης επιπλέον κονδυλίων για αναπτυξιακούς σκοπούς.

Η συνένωση των 5 κοινοτήτων, θα επιφέρει επίσης σημαντικές συνέργειες όσον αφορά την αύξηση της γεωργικής προοπτικής, αλλά και ευχέρεια σημαντικής ανάπτυξης του αγροτουριστικού ή στα παραλιακά και του τουριστικού προϊόντος.

Πεποίθηση μου είναι ότι οι εν λόγω κοινότητες θα επωφεληθούν τα μέγιστα από τη δημιουργία ενός δήμου στην περιοχή, και τους συγχαίρω για την πρωτοβουλία.

Από ζυμώσεις στην ίδια την τοπική κοινωνία, προτάθηκαν επίσης και άλλα σενάρια όπως το σενάριο Αγίας Νάπας – Λιοπετρίου – Σωτήρας το οποίο έχει τη δική του λογική, αλλά μια λογική που αφορά μόνο την συγκεκριμένη περιοχή και όχι την ευρύτερη επαρχία. Το εξετάσαμε και αυτό. Όμως λαμβάνοντας υπόψιν συνολικά τις προοπτικές της Επαρχίας. Ο κύριος γνώμονας σε μια μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης παραμένει η ενοποίηση περιοχών όσο το δυνατό πιο ομοιογενείς, με όσο το δυνατό παρόμοιο κοινωοικονομικό αλλά και αναπτυξιακό προφίλ. Με την πρόταση μας ενδυναμώνεται η έννοια της ενιαίας τουριστικής ανάπτυξης, αλλά και η μεγαλύτερη δυνατή προοπτική των κοινοτήτων σε ένα πραγματικά δυνατό αγροτουριστικό δήμο.

Καταληκτικά, η πρόταση μου για την Ελεύθερη Αμμόχωστο είναι η συνένωση των 9 οντοτήτων (4 Δήμων και 5 Κοινοτήτων) σε δύο Νέους Δήμους. Οι Κάτοικοι των Δημαρχούμενων περιοχών αυξάνονται κατά 17,136 άτομα ή 58% και η ελεύθερη επαρχία της Αμμοχώστου καθίσταται η πρώτη επαρχία της Κύπρου που όλοι οι κάτοικοι είναι δημότες Δήμων.

Καταληκτικά

Με την ολοκλήρωση της προσπάθειας για την μεταρρύθμιση προτείνουμε τρία νομοσχέδια. Το περί Επαρχιακών Συμβουλίων Νόμο, τον περί Συμπλεγματοποίησης των Υπηρεσιών Νόμο, και τον Περί Δήμων Νόμο. Προτείνεται στη Βουλή μια ολοκληρωμένη αλλά και τολμηρή μεταρρύθμιση.

Η μεταρρύθμιση αυτή εκπορεύεται από τις βέλτιστες πρακτικές διεθνώς και ακολουθεί πιστά και απαρέγκλιτα τις διεθνείς μας συμφωνίες, ειδικά τον Ευρωπαϊκό Χάρτη αυτονομίας της τοπικής αυτοδιοίκησης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Και το κάναμε αυτό με δύο τρόπους. Ο πρώτος ήταν να ακολουθήσουμε πιστά τις επιταγές του άρθρου 5 του Χάρτη ο οποίος προβλέπει ρητά ότι “για κάθε τροποποίηση των τοπικών εδαφικών ορίων, πρέπει να διεξάγονται εκ των προτέρων διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους ΟΤΑ, ενδεχομένως και μέσω

δημοψηφίσματος εφόσον επιτρέπεται από τον νόμο”.

Κανένας άλλος νόμος που αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση δεν ήταν αποτέλεσμα τόσο εντατικών διαβουλεύσεων με τους Δήμους. Δεν υπάρχει κανένα άλλο παράδειγμα στην Κύπρο όπου το Υπουργείο όχι μόνο έκανε διαβούλευση αλλά συνεργάστηκε εντατικά και καθημερινά με τους Δήμους για την εκπόνηση του νομοσχεδίου. Σε κανένα άλλο νομοθέτημα δεν έχουν ενταχθεί αυτούσια τόσο μεγάλο εύρος προτάσεων της ίδιας της τοπικής αυτοδιοίκησης. Προτάσεων που αφορούν όλες τις πτυχές της τοπικής αυτονομίας και αυτοτέλειας. Οι αρμοδιότητες, ο τρόπος οργάνωσης των νέων δήμων, η ενδοδημοτική αποκέντρωση, ο έλεγχος και η διαφάνεια, όλες αυτές οι προτάσεις μας προήλθαν από τις πρωτοβουλίες και γραπτές προτάσεις των ίδιων των δημάρχων και της Ένωσης Δήμων Κύπρου που εγκρίθηκαν από συλλογικές αποφάσεις της.

Γι’ αυτό το λόγο η ίδια η Ένωση Δήμων στη Γενική της Συνέλευση έλαβε η ίδια την απόφαση να μην γίνουν τοπικά δημοψηφίσματα τα οποία ενδεχομένως να έθεταν σε κίνδυνο της ίδιες της τις κατακτήσεις.

Εξάλλου, το άρθρο 5 του Ευρωπαϊκού Χάρτη αυτό τονίζει. Την ανάγκη δηλαδή σεβασμού της βούλησης των ενδιαφερόμενων ΟΤΑ μέσω διαβουλεύσεων με αυτούς όχι κατ’ ανάγκη και υποχρεωτικά με την διεξαγωγή τοπικών δημοψηφισμάτων. Εξάλλου όπως ανέφερα και προηγουμένως, ο δημόσιος διάλογος για την μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης κρατάει πλέον πάνω από 10 χρόνια. Ξεκίνησε με πρωτοβουλίες και μελέτες της ίδιας της τοπικής αυτοδιοίκησης. Σε όλο αυτό το διάστημα υπήρχαν συγκεκριμένοι Δήμοι που κατέθεσαν τις προτάσεις τους και μελέτες για τη συνένωση τους με όμορους δήμους. Κανείς όμως από αυτούς δεν πήρε την πρωτοβουλία για να διοργανώσει τοπικό δημοψήφισμα.

θέλω να τονίζω ότι με τις προτάσεις μας αυτές για πρώτη φορά δίνουμε σάρκα και οστά στις προβλέψεις του Ευρωπαϊκού χάρτη για την τοπική αυτονομία, τη διοικητική αυτοτέλεια, τον έλεγχο και την εποπτεία των πράξεων. Ακολουθήσαμε βήμα με βήμα τις συστάσεις της εργαλειοθήκης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το πώς σχεδιάζονται οι συνενώσεις δήμων.

Με την πρόταση που παρουσιάζουμε σήμερα προτείνουμε τη δημιουργία 17 Νέων Δήμων που θα προέλθουν από τις συνενώσεις 80 υφιστάμενων Τοπικών Αρχών, 30 Δήμων και 50 Κοινοτήτων. Ο Πληθυσμός των δημαρχούμενων περιοχών αυξάνεται κατά 100,000 κατοίκους περίπου στους 700,000 κατοίκους, κάτι που ισοδυναμεί με το 83% περίπου του πληθυσμού από το 71% που είναι σήμερα.

Η προσπάθεια που ξεκίνησε από την Κυβέρνηση σε συνεργασία με την Ένωση

Δήμων δεν θα ολοκληρωθεί με την κατάθεση και την ψήφιση του Νόμου. Αυτό θα είναι η αφετηρία μιας ουσιαστικής δουλειάς που πρέπει να γίνει στο διάστημα που απομένει μέχρι τις καινούργιες δημοτικές εκλογές και την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών. Στόχος μας είναι να στηρίξουμε τους νέους δήμους ώστε να καταστούν πραγματικά σύγχρονοι.

Το Υπουργείο σε συνεργασία με την Ένωση Δήμων θα επεξεργαστεί και υλοποιήσει ένα ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα για το λειτουργικό εκσυγχρονισμό των δήμων που θα καλύπτει όλες τι πτυχές της λειτουργίας τους. Την παροχή υπηρεσιών, την εκπαίδευση του προσωπικού, την ενοποίηση των λειτουργικών τους συστημάτων, την ανάπτυξη των δομών και των λειτουργιών τους.

Ήδη από το τρέχον έτος ξεκινάμε σε συνεργασία με τις Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων και την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την επιμόρφωση τόσο των αιρετών όσο και του προσωπικού με χρηματοδότηση από το κρατικό προϋπολογισμό αλλά και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία αποφάσισε να επιχορηγήσει το όλο εγχείρημα ακριβώς λόγω και της τροχιοδρομούμενης μεταρρύθμισης.

Είναι μια ουσιαστική και ριζοσπαστική μεταρρύθμιση. Η οποία είναι αναγκαία, γιατί όταν δεν δουλεύει το σύστημα πρέπει να το αλλάξουμε, χωρίς σκοπιμότητες και τοπικισμούς. Και το σύστημα δεν δουλεύει. Αυτός πιστεύω είναι και ο μόνος τρόπος να αποκαταστήσουμε και την εμπιστοσύνη των πολιτών. Δεν είναι επιστήμη. Η δουλειά έγινε, η εκτελεστική εξουσία τόλμησε να αγγίξει ένα πολύ δύσκολο εγχείρημα. Εναπόκειται τώρα σε όλους μας να αγκαλιάσουμε αυτή την μεταρρύθμιση και να γυρίσουμε σελίδα στο πως λειτουργεί το κράτος.

Πηγή: **sigmalive.com**